

TAALSPRONG+

Leerkrachthandleiding

Thema 1:
Dit ben ik

TAALSPRONG

COLOFON

Projectleider: Monét Jones

Auteur: Laura Tonk, Myrthe de Haan-Morsch, Andrea van Hooff, Corinne Maduro, Vanessa Zara-Tromp

Inhoudelijke begeleiding: Alexandra Tromp, Esther Stroucken

Onderwijskundige begeleiding: Carola Peeters

Eindredactie: Gina Ramsbottom, Audrey Tromp-Wouters

Met dank aan: Colegio Conrado Coronel, Reina Beatrix School, Scol Basico Washington, Aruba Adventist Academy, Inge Stam, Suzette Janzen, Emilaine Giel, Münhayla Jansen, Natalia El-Hindi en Catherine Ramirez

Vormgeving, opmaak en productie: Idee nv, PPMP - Wolvega

Producent: Idee nv

Illustraties: PPMP - Wolvega

Druk: 2026: 1-1
ISBN: 978-99904-71-09-0

Copyright © Land Aruba, 2026

Deze uitgave is ontwikkeld in opdracht van het Land Aruba voor gebruik binnen het Arubaanse onderwijs. Scholen, leerkrachten en onderwijsinstellingen mogen het materiaal downloaden, printen, kopiëren en gebruiken voor niet-commerciële onderwijsdoeleinden, mits de bron wordt vermeld. Commercieel gebruik van dit materiaal is niet toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Vervaardigd door:
Afdeling Ontwikkeling en Ondersteuning
Departamento di Enseñansa Aruba

Departamento di
Enseñansa Aruba

Gesubsidieerd door:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

INHOUDSOPGAVE THEMA 1

INTRODUCTIE 5
Verhaallijn 6
Eindopdracht 6
Doelwoorden 6
Woordschema's 7
Materialen 7
Taalsprong – digitaal 7

LESUITWERKINGEN 9
Les 1 Een nieuwe start 10
Les 2 Dit ben ik 13
Les 3 Kees en Saar 16
Les 4 De zwemles 19
Les 5 Een nieuwe juf 21
Les 6 Mijn gezin 23
Les 7 De stamboom 26
Les 8 De rest van de familie 28
Les 9 Wat wil je worden? 30
Les 10 Kees, de voetbalkampioen 32
Les 11 Een nieuwe vriend 34
Les 12 Het geheim 37
Les 13 Kom erbij! 40
Les 14 We lossen het op 42
Les 15 De bril 44
Les 16 Herhalingsdag 1 46
Les 17 Herhalingsdag 2 49
Les 18 Herhalingsdag 3 52
Les 19 Herhalingsdag 4 54
Les 20 Presentatie eindopdracht 56

KOPIEERBLADEN 59

ANTWOORDEN WERKBOEK 77

ANTWOORDEN TOETSEN 78

WOORDENLIJST 79

LEESBOEKENLIJST 81

TAALSPRONG+

Introductie

- Verhaallijn
- Eindopdracht
- Doelwoorden
- Woordschema's
- Materialen
- Taalsprong – digitaal

VERHAALLIJN

Tijdens dit thema worden de verhalen uit het Voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor' voorgelezen. Dit voorleesboek bestaat uit tien verhalen.

Les 1 Een nieuwe start
Dit verhaal gaat over Saar en Kees die op hun nieuwe school beginnen. Saar ontdekt dat nieuwe vrienden maken minder spannend is dan ze dacht.

Les 4 De zwemles
Dit verhaal gaat over Naomi, die bang is voor de zee. Door een bijzondere ontmoeting met een schildpad durft ze steeds verder het water in te gaan.

Les 5 Een nieuwe juf
Dit verhaal gaat over een invaljuf die van alle lessen een muzikaal avontuur maakt. Kees leert dat hij meer kan dan hij zelf dacht.

Les 7 Mijn familie
Dit verhaal gaat over het maken van een stamboom. Saar en Kees ontdekken verhalen over hun familie en hun voorouders.

Les 9 Een spannende dag
Dit verhaal gaat over een beroependag op school die onverwacht spannend wordt. Saar en Kees helpen mee om een dief te betrappen.

Les 10 Kees, de voetbalkampioen
Dit verhaal gaat over Kees, die veel van voetbal weet. Met zijn slimme tips helpt hij zijn klas een wedstrijd te winnen.

Les 11 Een nieuwe vriend
Dit verhaal gaat over de vriendschap tussen Kees en Samir. Samen zorgen ze voor een moederhond en haar puppy's.

Les 12 Het geheim
Dit verhaal gaat over een geheim dat Kees en Samir verborgen houden. Saar ontdekt het geheim en helpt mee om voor de hondjes te zorgen.

Les 14 De ruzie
Dit verhaal gaat over een ruzie tussen Saar en Justin. Met hulp van de meester leren ze hoe ze een conflict kunnen oplossen.

Les 15 De bril
Dit verhaal gaat over Saar, die een bril nodig heeft. Haar klas helpt haar om zich zekerder te voelen over het dragen van haar nieuwe bril.

EINDOPDRACHT

Tijdens dit thema werken de leerlingen aan een 'Dit-ben-ik'-poster.
Bij de start van het thema krijgen de leerlingen drie voorbeelden van een 'Dit-ben-ik'-poster te zien. Gedurende het thema gaan de leerlingen informatie verzamelen voor hun eigen 'Dit-ben-ik'-poster. In de laatste week van het thema gaan de leerlingen hun 'Dit-ben-ik'-poster samenstellen. Vervolgens gaan ze een presentatie van hun 'Dit-ben-ik'-poster voorbereiden en uitvoeren in een kleine groep, alvorens hun 'Dit-ben-ik'-poster te presenteren aan het publiek (in de laatste les).

DOELWOORDEN

In iedere les worden er nieuwe woorden aangeboden en gesemantiseerd. In de laatste les van de week worden de woorden van de week geconsolideerd. In de herhalingsweek worden de doelwoorden die in algemene woordschema's passen, geplaatst in de woordenmap: Mijn Woordenboek. In deze week vindt ook verdere consolidatie en controle plaats van de doelwoorden.
In totaal worden er 44 doelwoorden aangeboden in dit thema, te weten:

1. groeten (les 1)
2. voorstellen (jezelf) (les 1)
3. de leeftijd (les 2)
4. eruitzien (les 2)
5. de hobby (les 2)
6. hetzelfde (les 3)
7. het verschil (les 3)
8. het lievelingsdier (les 4)
9. de lievelingskleur (les 4)
10. het lievelingseten (les 4)
11. het gezin (les 6)
12. de kinderen (les 6)
13. de ouders (les 6)
14. de zoon (les 6)
15. de dochter (les 6)
16. het kleinkind (les 7)
17. de kleindochter (les 7)
18. de kleinzoon (les 7)
19. de stamboom (les 7)
20. het familielid (les 8)
21. getrouwd (les 8)
22. de neef (les 8)
23. de nicht (les 8)
24. het beroep (les 9)
25. de verpleegkundige (les 9)
26. de timmerman (les 9)
27. de journalist (les 9)
28. de dierenarts (les 9)
29. de eigenschap (les 11)
30. vriendelijk (les 11)
31. vrolijk (les 11)
32. behulpzaam (les 11)
33. sportief (les 11)
34. creatief (les 11)
35. zenuwachtig (les 12)
36. stiekem (les 12)
37. eerlijk (les 12)
38. dapper (les 12)
39. vrienden maken (les 13)
40. meedoen (les 13)
41. buitensluiten (les 13)
42. afpakken (les 13)
43. oplossen (les 14)
44. pesten (les 14)

WOORDSCHEMA'S

Tijdens dit thema worden zes woordschema's aangeboden, te weten:
- De woordspin GROETEN
- De woordspin JEZELF VOORSTELLEN
- De woordkast HETZELFDE/HET VERSCHIL
- De woordspin DE FAMILIE
- De woordspin HET BEROEP
- De woordspin DE EIGENSCHAP

MATERIALEN

Werkboek	In het werkboek staan de voorleesverhalen, de woorden van de dag, de opdrachten en de leesrijtjes en verhaaltjes.
Voorleesboek	In het voorleesboek staan de verhalen die gebruikt worden bij de verschillende lessen.
Mijn woordenboek	In 'Mijn woordenboek' worden de woordschema's die aan bod gekomen zijn (verder) ingevuld. Voor thema 1 betreft dit de volgende woordschema's: 1. Woordspin GROETEN 2. Woordspin JEZELF VOORSTELLEN 3. Woordspin DE FAMILIE 4. Woordspin HET BEROEP 5. Woordspin DE EIGENSCHAP 6. Woordkast DE TEGENSTELLING De leerlingen mogen 'Mijn woordenboek' te allen tijde zelf aanvullen met woorden die bij deze woordschema's passen.
Mijn boekenportfolio	In 'Mijn boekenportfolio' worden dertig opdrachten aangeboden. De leerlingen die klaar zijn met het lezen van hun leesboek mogen een van de dertig opdrachten uit het boekenportfolio kiezen en maken.

TAALSPRONG - DIGITAAL

Digitaal voorleesboek	De verhalen uit het voorleesboek zijn ook digitaal beschikbaar via de webpagina van Directie Onderwijs (www.ea.aw/catalog/).
Geanimeerde platen	Een aantal platen (uit het voorleesboek) is voorzien van een animatie. Deze platen worden veelal gebruikt bij het aanbieden van nieuwe woorden.
Voorbeelden eindopdracht	Bij dit thema horen drie eindopdracht-posters. Dit zijn posters met voorbeelden van de eindopdracht 'Dit-ben-ik'-poster'. 1. 'Dit-ben-ik'-poster van meester John 2. 'Dit-ben-ik'-poster van Saar 3. 'Dit-ben-ik'-poster van Kees
Lees maar mee!	De leesrijtjes en verhaaltjes van het onderdeel 'Lees maar mee!' zijn ook digitaal beschikbaar. U kunt zelf de leesrijtjes en verhaaltjes voordragen, maar u kunt er ook voor kiezen om de audio-opname ervan af te spelen.
Schrijf maar op!	Het zinnendictee en klassiek dictee zijn ook digitaal beschikbaar. U kunt zelf het dictee afnemen, maar u kunt er ook voor kiezen om de audio-opname ervan af te spelen. Van het flitsdictee is een filmpje beschikbaar.

Liedjes	In dit thema worden vier liedjes aangeboden, te weten: 1. Kijk eens in de spiegel (les 4) 2. Ik ben ik (les 6) 3. Wat je worden wil (les 9) 4. Kom erbij! (les 13) Deze liedjes komen gedurende het thema regelmatig terug en zijn te vinden op de webpagina van Taalsprong.
Film	In dit thema wordt 1 filmpje aangeboden, te weten: Het au-verhaal (les 13)

TAALSPRONG+

Lesuitwerkingen

WEEK 1
Les 1 Een nieuwe start
Les 2 Dit ben ik
Les 3 Kees en Saar
Les 4 De zwemles
Les 5 Een nieuwe juf

WEEK 2
Les 6 Mijn gezin
Les 7 De stamboom
Les 8 De rest van de familie
Les 9 Wat wil je worden?
Les 10 Kees, de voetbalkampioen

WEEK 3
Les 11 Een nieuwe vriend
Les 12 Het geheim
Les 13 Kom erbij!
Les 14 We lossen het op
Les 15 De bril

WEEK 4
Herhalingsdag 1
Herhalingsdag 2
Herhalingsdag 3
Herhalingsdag 4
Presentatie eindopdracht

Les 1 – Een nieuwe start

Hoofddoel van de les
- De leerlingen weten dat ze aan het einde van dit thema zichzelf kunnen voorstellen en iets over zichzelf kunnen vertellen.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Uitbreiden van de woordenschat met de woorden: 'groeten' en 'jezelf voorstellen'.
- Beschrijven of tekenen van voorwerpen die hen typeren.
- Schrijven van eenlettergrepige mmkmm-woorden met/zonder een geschreven tussenklank.
- Lezen van eenlettergrepige woorden met een niet geschreven tussenklank en twee- of meerlettergrepige woorden met (-)eer(-), (-)oor(-), (-)eur(-).

Materialen
- Voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor': 1. Een nieuwe start
- Werkboek: Bladzijde 4 t/m 7
- Poster 1: 'Dit-ben-ik'-poster van meester John
- Kopieerblad 1: Wandeldictee 1
- Kopieerblad 2: Bingokaart

Voorbereiding
- Maak een 'Raad-wie-ik-ben'-doos. Stop vijf voorwerpen in een doos die u als leerkracht typeren. (Bijvoorbeeld een foto van uw gezin, een sportschoen, een verfkwast, een lievelingsboek, uw paspoort, et cetera).
- Kopieer kopieerblad 1, knip de drie woorden en de zin uit en hang deze verspreid door het lokaal of buiten op.
- Kopieer kopieerblad 2 voor iedere leerling.
- Zorg voor een vrolijk muziekje.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Introductie thema
Kern	15 minuten	1. Voorleesverhaal 'Een nieuwe start'
	10 minuten	2. Doelwoorden en woordschema
	10 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Wandeldictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Koorlezen
Afsluiting	5 minuten	Elkaar groeten
Vrij lezen	20 minuten	Boekenbingo

◆ START

Introduceer het thema met de 'Raad-wie-ik-ben'-doos. Haal één voor één de voorwerpen uit de doos en laat de leerlingen raden waarom deze spullen bij u horen of iets over u zeggen.

◆ KERN

1. Lees het verhaal 'Een nieuwe start' uit het voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor' interactief voor. Laat de leerlingen het verhaal meelezen in hun werkboek.

Didactische tip:

Betrek leerlingen actief bij het verhaal door tussendoor vragen te stellen, woorden uit te leggen, begrippen op de platen aan te wijzen en hen te laten voorspellen en reageren. Stimuleer korte reacties en ga kort in op antwoorden. Zo denken leerlingen mee en wordt het tekstbegrip en de woordenschat vergroot.

Bespreek daarna het verhaal en stel daarbij de volgende vragen:
- *Waarom vinden Kees en Saar het een spannende dag?*
- *Wie zijn er allemaal nieuw op school?*
- *Kun je iets over Kees/Saar vertellen?*

Opdracht 1 (klassikaal)
Bespreek met de leerlingen wat zij doen als ze ergens nieuw zijn aan de hand van de voorbeelden in het werkboek. Ik geef een hand. Ik groet. Ik maak een praatje.

- *Wat doe jij als je ergens nieuw bent?*

Vraag de leerlingen om dit te demonstreren.

Laat de leerlingen aangeven hoe vaak ze iemand een hand geven, iemand groeten en met iemand een praatje maken, door een kruisje op de lijn te zetten tussen nooit en vaak.

2. Leg de doelwoorden uit aan de hand van het verhaal.

Groeten:

Als je ergens komt of weggaat, groet je de andere mensen. Groeten is iemand gedag zeggen met een gebaar of woorden. Bijvoorbeeld je zwaait of zegt 'goedemorgen' of 'bon dia'.

Jezelf voorstellen:

Papa kent de meester nog niet. Hij stelt zichzelf voor aan de meester. Dat doet hij door een hand te geven en zijn naam te noemen: 'Ik ben ...' Saar stelt zichzelf ook voor aan Naomi. Ze zegt: 'Ik ben Saar en dit is mijn broer Kees.' De meester stelt zichzelf ook voor aan de klas. Hij heeft een 'Dit-ben-ik'-poster gemaakt.

Bekijk de omschrijvingen van de doelwoorden in het werkboek en laat leerlingen hun thuistaal gebruiken om betekenis op te bouwen. Bespreek vervolgens de vertaling van de doelwoorden naar het Papiaments of een andere taal. Laat de leerlingen deze vertaling erbij schrijven.

Teken op het bord de woordspin GROETEN. Stel de volgende vragen en vul de woordspin in:

- *Welke gebaren gebruik je om te groeten?* (zwaaien, een high five, een hand geven, een boks geven)
- *Welke woorden gebruik je om te groeten?* (hoi, goedemorgen, hallo, bon dia)
- *Welke woorden gebruik je om te groeten in andere talen?* (bon dia, hello, good morning, buenas dias, et cetera)

Opdracht 2 (klassikaal)
Laat de leerlingen de woordspin GROETEN overnemen in het werkboek. Vraag de leerlingen of ze nog meer gebaren of woorden kennen om te groeten en vul de woordspin hiermee aan. (Denk aan: een kus geven, lachen, omhelzen, een knuffel, buigen.)

3. Vertel de leerlingen dat ze tijdens dit thema net als Meester John, Kees en Saar een 'Dit-ben-ik'-poster gaan maken. Op een 'Dit-ben-ik'-poster komt allerlei informatie over jezelf te staan. Vertel de leerlingen dat ze aan het einde van het thema ook iets kunnen vertellen over hun 'Dit-ben-ik'-poster en dat ze deze gaan presenteren. Laat de leerlingen de 'Dit-ben-ik'-poster van meester John zien.

Opdracht 3 (individueel)
Vraag de leerlingen welke drie voorwerpen zij in hun 'Raad-wie-ik-ben'-doos zouden stoppen. Het zijn voorwerpen die iets over de leerling vertellen. Laat de leerlingen deze drie voorwerpen opschrijven of tekenen.

Bespreek klassikaal wat de leerlingen hebben opgeschreven of getekend en laat de andere leerlingen vertellen waarom zij denken dat het bij die persoon hoort.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een wandeldictee af. De leerlingen lopen rond, lezen een woord of zin hardop, onthouden deze en schrijven het vervolgens op in hun werkboek. Daarna gaan ze op zoek naar het volgende woord of de volgende zin, totdat alles is opgeschreven.

Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

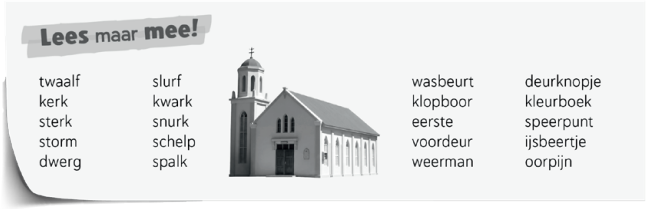

Didactische tip:

Let op dat de leerlingen bij woorden met een niet-geschreven tussenklank de /u/ die je hoort niet schrijven.

5. Laat de leerlingen het onderdeel ‘Lees maar mee!’ in hun werkboek voor zich nemen. Lees de leesrijtjes eerst hardop voor terwijl de leerlingen meelezen. Laat hen vervolgens in de rijtjes het woord zoeken dat bij de afbeelding past en dit onderstrepen in hun werkboek (kerk). Lees de rijtjes daarna meerdere keren klassikaal en varieer in werkvormen, zoals jongens/meisjes, rij voor rij, duo’s, groepjes van vier en hard/zacht lezen.

Didactische tip:

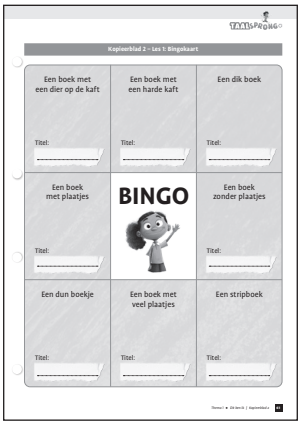
Let op dat de leerlingen bij woorden uit de eerste twee rijtjes geen /u/ tussen de twee medeklinkers zeggen, en bij de laatste twee rijtjes 'eer' uitspreken als /ir/, 'oor' uitspreken als /or/ en 'eur' uitspreken als /ur/.

◆ AFSLUITING

Zorg dat de woordspin GROETEN als taalsteun zichtbaar is voor de leerlingen. Laat de leerlingen door de klas lopen op muziek. Als de muziek stopt, groeten ze het kind dat het dichtst bij hen staat. Eerst met een zelfgekozen gebaar, daarna een woord en tot slot met zowel een gebaar als een woord. Herhaal dit een paar keer.

VRIJ LEZEN

Speel het spel ‘Boekenbingo’ met de leerlingen. Bespreek de omschrijvingen die op de bingokaart staan (zie kopieerblad 2). Laat de leerlingen in tweetallen op zoek gaan naar boeken die horen bij de omschrijvingen. Laat de leerlingen vervolgens de titel van het boek dat past bij de omschrijving, invullen. Als de bingokaart vol is roepen ze ‘BINGO!’. Laat de leerlingen de bingokaart toevoegen aan hun boekenportfolio.

Les 2 – Dit ben ik

Hoofddoel van de les
- De leerlingen leren elkaar te begroeten en kunnen iets over zichzelf vertellen.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Uitbreiden van de woordenschat met de woorden: ‘de leeftijd’, ‘eruitzien’ en ‘de hobby’.
- Beschrijven van informatie over zichzelf.
- Schrijven van eenlettergrepige mmkmm-woorden met/zonder een geschreven tussenklank.
- Lezen van eenlettergrepige woorden met een niet geschreven tussenklank en twee- of meerlettergrepige woorden met (-)eer(-), (-)oor(-), (-)eur(-).

Materialen
- Poster 1: ‘Dit-ben-ik’-poster van meester John
- Werkboek: Bladzijde 8 t/m 9
- Kopieerblad 3: Mijn boek

Voorbereiding
- Kopieer kopieerblad 3 voor iedere leerling.
- Zorg voor een vrolijk muziekje.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Terugkoppeling verhaal
Kern	15 minuten	1. ‘Dit-ben-ik’-poster van meester John
	10 minuten	2. Doelwoorden en woordschema
	10 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Flitsdictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Koorlezen
Afsluiting	5 minuten	Spel: ‘Wie is het?’
Vrij lezen	20 minuten	

◆ START

Grijp kort terug op het eerste verhaal ‘Een nieuwe start’ uit het voorleesboek ‘Kees en Saar stellen zich voor’.
Stel de volgende vragen:
- *Over wie ging het verhaal?*
- *Waarom vond Saar het spannend om naar school te gaan?*
- *Waarom heeft de meester een ‘Dit-ben-ik’-poster gemaakt?*
- *Wat zou er in een ‘Raad-wie-ik-ben’-doos van meester John zitten?*

Didactische tip:

Moedig antwoorden in het Nederlands aan, maar dwing het niet af. Vooral in het begin zullen de leerlingen vaker in hun moedertaal antwoorden en dat is prima. Vertaal dan het antwoord in het Nederlands. Je geeft dan bijvoorbeeld als antwoord: ‘*Ja, dat klopt. Het verhaal gaat over Kees en Saar.*’

◆ KERN

1. Hang de ‘Dit-ben-ik’-poster van meester John op. Bekijk de poster met de leerlingen en vraag wat de poster vertelt over meester John. Laat de leerlingen eerst zelf met informatie komen. Stel ter ondersteuning de volgende vragen:
   - *Wat is de achternaam van meester John?*
   - *Hoe oud is meester John?*
   - *Welke talen spreekt hij?*
   - *Hoe ziet meester John eruit?*
   - *Wat is zijn lievelingskleur?*
   - *Wat is zijn lievelingseten?*
   - *Wat vindt meester John leuk om te doen in zijn vrije tijd?*

2. Leg de doelwoorden uit aan de hand van de 'Dit-ben-ik'-poster van meester John.

De leeftijd:

De leeftijd geeft aan hoe oud iemand is. Meester John is 29 jaar. 29 is zijn leeftijd.

Eruitzien:

Hoe iemand eruitziet kan gaan over je haar, de kleur van je ogen, de kleren die je aanhebt. Meester John heeft bruine ogen en kort haar. Zo ziet hij eruit.

De hobby:

Een hobby is een activiteit die je vaker voor je plezier doet. Het kan iets sportiefs zijn, zoals voetballen. Maar het kan ook iets creatiefs zijn, bijvoorbeeld schilderen of knutselen. De hobby's van meester John zijn voetballen, vissen en zwemmen.

Bekijk de omschrijvingen van de doelwoorden in het werkboek en laat leerlingen hun thuistaal gebruiken om betekenis op te bouwen. Bespreek vervolgens de vertaling van de doelwoorden naar het Papiaments of een andere taal. Laat de leerlingen deze vertaling erbij schrijven.

Opdracht 1 (individueel)
Bespreek samen de woordspin JEZELF VOORSTELLEN in het werkboek. Alleen de blauwe vakken komen vandaag aan bod. Stel de volgende vragen aan de leerlingen en laat de leerlingen overal een woord invullen:

- *Wat is je naam?*
- *In welk land woon je?*
- *Wat is je leeftijd?*
- *Wat zijn je hobby's?*
- *Hoe zie je eruit?*
- *Welke talen spreek je?*

3. Schrijf de volgende zinnen op het bord:

Mijn naam is ...

Ik ben .. jaar.

Laat de leerlingen door de klas lopen op muziek. Als de muziek stopt, groeten ze het kind dat het dichtst bij hen staat. Eerst met een zelfgekozen gebaar, daarna een woord en tot slot met zowel een gebaar als een woord. Indien nodig kunnen de leerlingen hierbij de woordspin GROETEN van les 1 in hun werkboek gebruiken.
Breid de opdracht uit door leerlingen zichzelf te laten voorstellen met de zinnen op het bord.
Herhaal deze oefening een paar keer.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een flitsdictee af.
De hieronderstaande drie woorden en de zin verschijnen één voor één kort op het bord. Lees het woord of de zin rustig en duidelijk voor; de leerlingen zeggen het na. Daarna verdwijnt het woord of de zin en schrijven
de leerlingen deze correct op.

1. grapt
2. twaalf
3. dwerg
4. Kees drukt op de knop.

Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven.
De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

5. Laat de leerlingen het onderdeel 'Lees maar mee!' in hun werkboek voor zich nemen. Lees de leesrijtjes eerst hardop voor terwijl de leerlingen meelezen. Laat hen vervolgens in de rijtjes het woord zoeken dat bij de afbeelding past en dit onderstrepen in hun werkboek (worm). Lees de rijtjes daarna meerdere keren klassikaal en varieer in werkvormen, zoals jongens/meisjes, rij voor rij, duo's, groepjes van vier en hard/zacht lezen.

Didactische tip:

Let op dat de leerlingen bij de eerste twee rijtjes geen /u/ tussen de twee medeklinkers zeggen, en bij de laatste twee rijtjes '*eer*' uitspreken als /ir/, '*oor*' als /or/ en '*eur*' als /ur/.

◆ AFSLUITING

Speel het spel 'Wie is het?'
Omschrijf het uiterlijk van een leerling en laat de overige leerlingen raden om wie het gaat. Herhaal dit een paar keer.

Schrijf een aantal voorbeeldzinnen op het bord.

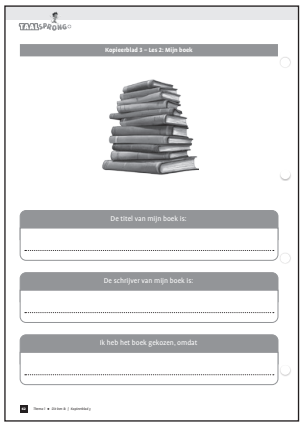
- Het is een … (jongen/meisje)
- Hij/Zij heeft … ogen.
- Hij/Zij heeft … haar. (kleur/lengte)

Laat vervolgens een leerling, een medeleerling omschrijven. Herhaal het spel, maar omschrijf nu een hobby. Laat de leerlingen raden om welke hobby het gaat.

- Hij/Zij houdt van … (hobby)

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen een leesboek uitkiezen en de informatie over het boek opschrijven op kopieerblad 3 'Mijn boek', zoals de titel, de schrijver en waarom ze het boek gekozen hebben. Laat de leerlingen het kopieerblad toevoegen aan hun boekenportfolio.

TAALSPRONG

Kopieerblad 3 – Les 2: Mijn boek

De titel van mijn boek is:

De schrijver van mijn boek is:

Ik heb het boek gekozen, omdat

Les 3 – Kees en Saar

Hoofddoel van de les
- De leerlingen leren elkaar te begroeten en kunnen iets over zichzelf aan een ander vertellen.

Subdoelen
- Uitbreiden van de woordenschat met de woorden: ‘hetzelfde’ en ‘het verschil’.
- Gebruiken van eenvoudige zinnen om verschillen en overeenkomsten tussen elkaar te benoemen.
- Schrijven van eenlettergrepige woorden met -aai(-), -ooi(-), -oei(-) en een- of tweelettergrepige woorden met (-)ei(-).
- Lezen van een- of tweelettergrepige woorden met (-)f- of (-)v-, (-)s- of (-)z-.

Materialen
- Poster 2 en 3: ‘Dit-ben-ik’-posters van Kees en Saar
- Werkboek: Bladzijde 10 t/m 11
- Kopieerblad 4: Duodictee 1

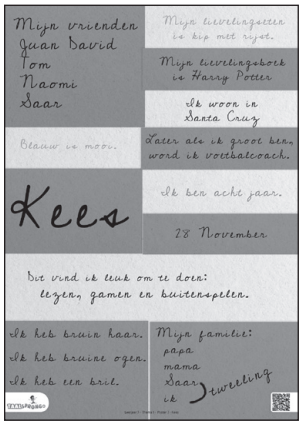
Voorbereiding
- Zorg voor beurtstokjes (een potje met daarin stokjes waarop de namen van de leerlingen staan).
- Zorg voor een vrolijk muziekje.
- Kopieer kopieerblad 4 één keer per tweetal. Knip het blad in twee delen, zodat iedere leerling één deel krijgt.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Introductie ‘Dit-ben-ik’-posters van Kees en Saar
Kern	10 minuten	1. ‘Dit-ben-ik’-posters van Kees en Saar
	15 minuten	2. Doelwoorden en woordschema
	10 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Duodictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Koorlezen
Afsluiting	5 minuten	Spel: ‘Ik zie, ik zie wat jij niet ziet’
Vrij lezen	20 minuten	

◆ START

Vertel dat Kees en Saar ook een ‘Dit-ben-ik’-poster hebben gemaakt. Laat de ‘Dit-ben-ik’-posters met afgedekte namen aan de leerlingen zien. Vergelijk de posters en leg uit dat het allebei ‘Dit-ben-ik’-posters zijn. Dit hebben ze gemeen (dat is hetzelfde), maar de posters zien er verder heel verschillend uit.
- *Welke poster is van Saar?*
- *Welke poster is van Kees?*
- *Waarom denk je dat?*

◆ KERN

1. Bespreek daarna de 'Dit-ben-ik'-posters van Kees en Saar en stel daarbij de volgende vragen:
   - *Wat zijn de hobby's van Kees en Saar?*
   - *Staat op de poster van Kees en Saar hun leeftijd?*
   - *Waarom zijn Kees en Saar even oud?*
   - *Hoe ziet Kees/Saar eruit?*
   - *Wat kun je nog meer vertellen over Kees/Saar? Waarom denk je dat?*

Didactische tip:

Gebruik beurtstokjes om de beurten eerlijk te verdelen.

2. Leg de doelwoorden uit aan de hand van de 'Dit-ben-ik'-posters.

Hetzelfde:

Hetzelfde betekent dat twee mensen, dieren of dingen op elkaar lijken.

Het verschil:

Het verschil betekent dat twee mensen, dieren of dingen niet op elkaar lijken. Ze hebben iets dat anders is. Ze zijn verschillend. Ze zijn niet hetzelfde.

Bekijk de omschrijvingen van de doelwoorden in het werkboek en laat leerlingen hun thuistaal gebruiken om betekenis op te bouwen. Bespreek vervolgens de vertaling van de doelwoorden naar het Papiaments of een andere taal. Laat de leerlingen deze vertaling erbij schrijven.

Zoek samen met de leerlingen zoveel mogelijk overeenkomsten tussen de twee posters, bijvoorbeeld: Kees en Saar hebben dezelfde achternaam, ze hebben allebei bruin haar, ze wonen op hetzelfde adres, ze zijn even oud, et cetera. Vraag steeds:

- *Zie je nog iets dat hetzelfde is?*

Turf het aantal overeenkomsten.

Zoek samen zoveel mogelijk verschillen tussen de twee posters, bijvoorbeeld: Saar schrijft slordig/Kees schrijft netjes, Saar is een meisje/Kees is een jongen, Saar heeft veel kleur gebruikt/Kees heeft maar één kleur gebruikt, Saar draagt geen bril/Kees draagt een bril, et cetera... Vraag steeds:

- *Zie je nog een verschil?*

Turf het aantal verschillen.

- *Zijn er meer verschillen of zie je meer overeenkomsten?*

Opdracht 1 (tweetallen)
Laat de leerlingen twee dingen die hetzelfde zijn en twee verschillen tussen hen beiden zoeken en opschrijven in de woordkast HETZELFDE/HET VERSCHIL. Laat de leerlingen na 3 minuten de oefening herhalen met een andere leerling.

3. Schrijf de volgende zinnen op het bord:

Leerling A	Leerling B
Ik heet ...	Ik heet ...
Ik ben .. jaar.	Ik ook.
	Ik niet. Ik ben .. jaar.
Ik woon op Aruba.	Ik ook.

Laat de leerlingen door de klas lopen op muziek. Als de muziek stopt, groeten ze het kind dat het dichtst bij hen staat en stellen ze zichzelf voor met hun naam. Breid de opdracht uit door leerlingen zichzelf te laten voorstellen met de zinnen op het bord. Herhaal deze oefening een paar keer.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een duodictee af. Leerling A en B krijgen beiden een verschillend briefje met daarop drie woorden en een zin (zie kopieerblad 4). Om de beurt lezen ze het woord en de zin hardop aan elkaar voor. Wanneer leerling A voorleest, schrijft leerling B het woord op. Daarna wisselen ze van rol.

Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

TAALSPRONG

Kopieerblad 4 – Les 1: Duodictee 1

Leerling A

1 doei
2 eiwit
3 mooi
4 Ik maai het gras in de wei.

Leerling B

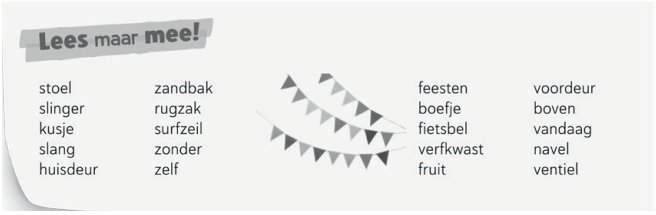
1 groei
2 kleipot
3 draait
4 De geit lust het hooi.

Didactische tip:

Let op dat de leerlingen bij woorden met -aai(-), -ooi(-), -oei(-) een /j/ horen maar een 'I' schrijven. Voor het schrijven van woorden met 'ei' of 'ij' zijn geen spellingsregels. Dit zijn zogenaamde weetwoorden.

5. Laat de leerlingen het onderdeel 'Lees maar mee!' in hun werkboek voor zich nemen. Lees de leesrijtjes eerst hardop voor terwijl de leerlingen meelezen. Laat hen vervolgens in de rijtjes het woord zoeken dat bij de afbeelding past en dit onderstrepen in hun werkboek (slinger). Lees de rijtjes daarna meerdere keren klassikaal en varieer in werkvormen, zoals jongens/meisjes, rij voor rij, duo's, groepjes van vier en hard/zacht lezen.

Didactische tip:

Let op dat de leerlingen het verschil tussen de 'v' en 'z' enerzijds en de 'f' en 's' anderzijds goed horen en voelen. De 'v' en 'z' zijn voelletters: je voelt een trilling in je keel wanneer je deze klanken uitspreekt. De 'f' en 's' zijn fluitletters: je voelt de lucht langs je mond stromen. Laat leerlingen dit ervaren tijdens het lezen van de woordjes.

◆ AFSLUITING

Laat tot slot de 'Dit-ben-ik'-posters van Meester John, Kees en Saar zien. Vertel dat de posters er alle drie heel anders uitzien, maar dat ze alle drie op hun manier goed zijn.

- *Welke poster vind je het mooist?*
- *Welke poster past het best bij jou?*
- *Welke poster lijkt het meest op de poster die jij wilt gaan maken?*

VRIJ LEZEN

Bespreek met de leerlingen welke regels handig kunnen zijn om het stillezen goed te laten verlopen. Laat de leerlingen zelf met voorstellen komen. Stel daarbij gerichte vragen, bijvoorbeeld:

- *Hoe ga je met een boek om?*
- *Waar bewaar je het boek?*
- *Mag je praten tijdens het stillezen?*
- *Et cetera.*

Maak van deze regels een poster die wordt opgehangen in de klas. Deze poster kan tijdens het schooljaar aangevuld worden.

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en beginnen met lezen.

Les 4 – De zwemles

Hoofddoel van de les
- De leerlingen kunnen zich aan elkaar voorstellen met behulp van voorbeeldzinnen.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Uitbreiden van de woordenschat met de woorden: 'het lievelingsdier', 'de lievelingskleur' en 'het lievelingseten'.
- Schrijven en gebruiken van eenvoudige zinnen om zich voor te stellen.
- Schrijven van eenlettergrepige mmkmm-woorden met/zonder een geschreven tussenklank.
- Lezen van een- of tweelettergrepige woorden met (-)f- of (-)v-, (-)s- of (-)z-.

Materialen
- Voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor': 2. De zwemles
- Werkboek: Bladzijde 12 t/m 15
- Het lied: 'Kijk eens in de spiegel'

Voorbereiding
- Zorg voor een vrolijk muziekje.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Introductie verhaal
Kern	15 minuten	1. Voorleesverhaal 'De zwemles'
	10 minuten	2. Doelwoorden en woordschema
	10 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Zinnendictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Koorlezen
Afsluiting	5 minuten	Lied: 'Kijk eens in de spiegel'
Vrij lezen	20 minuten	

◆ START

Pak het voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor' erbij.
- *Wat weet je al van Kees en Saar?*

Vertel dat het volgende verhaal gaat over iemand uit de klas van Kees en Saar die bang is voor water.
- *Ken jij iemand die bang is voor water?*

◆ KERN

1. Lees het verhaal 'De zwemles' uit het voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor' interactief voor. Laat de leerlingen het verhaal meelezen in hun werkboek.

   Laat de leerlingen in tweetallen hun ervaring uitwisselen voor wat betreft hun eigen zwemles.
   Bespreek daarna het verhaal en stel daarbij de volgende vragen:
   - *Hoe krijgt de meester de kinderen rustig?*
   - *Wie vindt het leuk om te zwemmen?*
   - *Wie vindt zwemmen niet leuk?*
   - *Waar is Naomi bang voor?*
   - *Wat is Naomi's lievelingsdier?*

2. Leg de doelwoorden uit aan de hand van het verhaal.

Het lievelingsdier:

Het lievelingsdier van Naomi is een schildpad. Zij vindt dat het leukste dier van alle dieren. De schildpad is haar favoriete dier.

De lievelingskleur:

Je lievelingskleur is de kleur die jij het mooiste vindt van alle kleuren. Deze kleur is jouw favoriet.

Het lievelingseten:

Je lievelingseten is het eten dat jij het lekkerste vindt. Het is jouw favoriete eten.

Bekijk de omschrijvingen van de doelwoorden in het werkboek en laat leerlingen hun thuistaal gebruiken om betekenis op te bouwen. Bespreek vervolgens de vertaling van de doelwoorden naar het Papiaments of een andere taal. Laat de leerlingen deze vertaling erbij schrijven.

Stel de leerlingen de volgende vragen:
- *Wat is jouw lievelingsdier?*
- *Wat is jouw lievelingskleur?*
- *Wat is jouw lievelingseten?*

Laat de leerlingen deze woorden toevoegen in de groene vakken van de woordspin JEZELF VOORSTELLEN van les 2.

3. Schrijf de volgende zinnen op het bord:

Mijn naam is ...

Ik ben .. jaar.

Mijn hobby is ...

Ik ben bang voor ...

Mijn lievelingsdier is ...

Mijn lievelingskleur is ...

Mijn lievelingseten is ...

Lees de zinnen samen op.

Opdracht 1 (individueel)
Vraag de leerlingen om de zinnen van het bord over te schrijven en in te vullen in het werkboek.

Laat de leerlingen vervolgens door de klas lopen op muziek. Als de muziek stopt, groeten ze het kind dat het dichtst bij hen staat en stellen ze zichzelf voor met de zinnen in hun werkboek. Herhaal deze oefening een paar keer.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een zinnendictee af. Lees een korte zin voor waarin het doelwoord voorkomt. Herhaal het doelwoord uit de zin. Laat de leerlingen het woord nazeggen en vervolgens opschrijven.
   1. Ik lust geen kwark. Schrijf op: kwark
   2. Mijn neef klimt in de boom. Schrijf op: klimt
   3. Vader leest de krant. Schrijf op: krant
   4. En schrijf nu de hele zin op: Kees trapt naar Tim.

   Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

   Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

5. Laat de leerlingen het onderdeel 'Lees maar mee!' in hun werkboek voor zich nemen. Lees de leesrijtjes eerst hardop voor terwijl de leerlingen meelezen. Laat hen vervolgens in de rijtjes het woord zoeken dat bij de afbeelding past en dit onderstrepen in hun werkboek (ijsje). Lees de rijtjes daarna meerdere keren klassikaal en varieer in werkvormen, zoals jongens/meisjes, rij voor rij, duo's, groepjes van vier en hard/zacht lezen.

◆ AFSLUITING

Laat het lied 'Kijk eens in de spiegel' horen. De leerlingen kunnen de tekst meelezen in hun werkboek.
- *Waar gaat dit lied over?* (Over hoe je eruitziet en dat iedereen anders is.)

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en verder lezen waar zij waren gebleven.

Les 5 – Een nieuwe juf

Hoofddoel van de les
- De leerlingen kunnen eenvoudige zinnen gebruiken om iemand te beschrijven.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Begrijpen van de woorden van de week.
- Schrijven van eenvoudige zinnen over hoe je eruitziet.
- Schrijven van woorden met de spellingsmoeilijkheden van de week.
- Lezen van een verhaaltje met de leesmoeilijkheden van de week.

Materialen
- Voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor': 3. Een nieuwe juf
- Werkboek: Bladzijde 16 t/m 20

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Introductie verhaal
Kern	10 minuten	1. Voorleesverhaal 'Een nieuwe juf'
	10 minuten	2. Herhalen doelwoorden van de week
	15 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Klassiek dictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Koorlezen en duolezen
Afsluiting	5 minuten	Spel: 'Ga zitten als...'
Vrij lezen	20 minuten	

◆ START

Pak het voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor' erbij. Vertel dat Kees en Saar al kennis hebben gemaakt met allemaal nieuwe mensen.
- *Wat zou jij willen weten van iemand die je nog niet kent?*

Vertel dat de kinderen van klas 3 vandaag kennis gaan maken met een nieuwe juf.
- *Wat denk je dat er gaat gebeuren in dit verhaal?*

◆ KERN

1. Lees het verhaal 'Een nieuwe juf' uit het voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor' interactief voor. Laat de leerlingen het verhaal meelezen in hun werkboek.

   Laat de leerlingen in tweetallen bespreken wat zij over de nieuwe juf te weten gekomen zijn.
   Bespreek daarna het verhaal en stel daarbij de volgende vragen:
   - *Waarom krijgt klas 3 een nieuwe juf?*
   - *Hoe ziet juf Kate eruit?*
   - *Wat is het lievelingsinstrument van juf Kate?*

2. *Opdracht 1 (tweetallen)*
   Laat de leerlingen de spreekwolkjes van juf Kate invullen met informatie uit het verhaal. Staat het niet in het verhaal? Laat de leerlingen dan zelf invullen wat volgens hen bij juf Kate past.

3. *Opdracht 2 (individueel)*
   Laat de leerlingen een tekening van zichzelf maken en hun uiterlijke kenmerken eronder schrijven, zoals bijvoorbeeld: soort haar, kleur haar, kleur ogen, grootte en kleren die ze dragen. De leerlingen mogen zelf woorden schrijven, maar ze mogen ook woorden kiezen uit de kolom naast de opdracht waar allerlei uiterlijke kenmerken beschreven zijn.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een klassiek dictee af. Lees de woorden en de zin één voor één hardop voor. De leerlingen schrijven de woorden en de zin op.
   1. groei
   2. prins
   3. ooit
   4. Ik ben geen dwerg.

   Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

   Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

5. Laat de leerlingen het onderdeel ‘Lees maar mee!’ in hun werkboek voor zich nemen.
   Lees het verhaaltje eerst zelf voor en laat de leerlingen meelezen. Lees het verhaaltje daarna enkele keren hardop met de leerlingen en varieer tempo, volume, intonatie, rollen en ondersteuning met gebaren.
   Laat de leerlingen in tweetallen dezelfde tekst tegelijk hardop lezen.

Lees maar mee!

Vandaag is Saars eerste dag in de klas.
Saar gaat zitten naast het meisje met de bril.
Saar stelt zich voor.
Dag, ik ben Saar.
Dag, ik ben Fleur, zegt het meisje.
Ze geven elkaar een hand.
De les start en de meisjes letten goed op.
Dan gaat de bel. Fleur en Saar zijn als eerste buiten.
Bij de zandbak gaan ze naast elkaar zitten.
Ze eten hun fruit. Saar wil Fleur beter leren kennen.
Ze vraagt waar Fleur woont.
Ook vraagt ze waar Fleur van houdt.
En naar haar lievelingsdier.
Veel te snel gaat alweer de bel.
Maar Saar is nog niet klaar.
In de klas vraagt ze maar door.
Totdat de meester haar stopt.
Zou Saar Fleur leuk vinden?

Didactische tip:

Koppel een zwakkere leerling aan een iets sterkere leerling. Laat de leerlingen samen de tekst tegelijk hardop voorlezen.

◆ AFSLUITING

Speel het spel ‘Ga zitten als …’
Schrijf op het bord de voorbeeldzin:

Iedereen met … moet gaan zitten.

Laat alle leerlingen staan. Vul een uiterlijk kenmerk in, bijvoorbeeld: Iedereen met een bril moet gaan zitten. Bespreek daarna kort:

- *Wat is hetzelfde aan deze leerlingen?* (Ze hebben allemaal een bril.)

Herhaal de oefening maar nu met een ander kenmerk, bijvoorbeeld: Iedereen met zwarte veters aan zijn schoenen moet gaan zitten. Vraag daarna:

- *Wat is het verschil tussen de leerlingen die zitten en de leerlingen die nog staan?*

Ga zo door tot er maar één leerling staat.

Laat vervolgens een leerling voor de klas komen en zelf een kenmerk bedenken voor de voorbeeldzin. (Dit mag ook hobby’s, lievelingsdieren, lievelingskleuren en lievelingseten zijn).
Bespreek daarna met de klas wat hetzelfde en wat het verschil is.

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en verder lezen waar zij waren gebleven.

Didactische tip:

Creëer een fijne leesomgeving met kussens, een bank, een boekenkast en dergelijke.

Les 6 – Mijn gezin

Hoofddoel van de les
- De leerlingen kunnen de samenstelling van hun gezin beschrijven.

Subdoelen
- Uitbreiden van de woordenschat met de woorden: ‘het gezin’, ‘de ouders’, ‘de zoon’, ‘de dochter’ en ‘de kinderen’.
- Beschrijven van de samenstelling van je gezin met behulp van eenvoudige zinnen.
- Schrijven van een- of tweelettergrepige woorden met f- en s-.
- Lezen van twee- of meerlettergrepige woorden met (-)ei(-) of (-)ij(-) en een- of tweelettergrepige woorden met -au(-), -auw of -ou(-), -ouw.

Materialen
- Poster 2: ‘Dit-ben-ik’-poster van Saar
- Werkboek: Bladzijde 21 t/m 23
- Kopieerblad 5: Wandeldictee 2
- De videoclip: ‘Ik ben ik’

Voorbereiding
- Kopieer kopieerblad 5, knip de drie woorden en de zin uit en hang deze verspreid door het lokaal of buiten op.
- Stop een foto van uw gezin in de ‘Raad-wie-ik-ben’-doos.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Introductie gezin
Kern	10 minuten	1. Doelwoorden
	20 minuten	2. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	3. Schrijf maar op! Wandeldictee
	5 minuten	4. Lees maar mee! Koorlezen
Afsluiting	10 minuten	Lied: ‘Ik ben ik’
Vrij lezen	20 minuten	Speeddaten met boeken

◆ START

Stel uzelf nog een keer voor aan de klas met de zinnen die de leerlingen in de vorige lessen geoefend hebben:
Ik ben …
Ik ben .. jaar.
Ik woon op Aruba.
Mijn hobby is …
Mijn lievelingsdier is …
Mijn lievelingskleur is …
Mijn lievelingseten is …

Vertel dat er nog iets in uw ‘Raad-wie-ik-ben’-doos zit. Laat vervolgens de foto van uw gezin zien en vertel iets over de samenstelling ervan.

◆ KERN

1. Laat de ‘Dit-ben-ik’-poster van Saar zien. Vraag de leerlingen wat zij kunnen vertellen over de mensen met wie Saar in een huis woont.

2. Laat de leerlingen hun werkboek voor zich nemen en leg de doelwoorden uit aan de hand van de foto van het gezin Croes in het werkboek. Lees samen de tekst die bij de foto staat.

Het gezin:

Mensen die samen in één huis wonen en familie zijn.

De ouders:

De vader en moeder van een gezin.

De zoon:

Het kind van de ouders, het is een jongen.

De dochter:

Het kind van de ouders, het is een meisje.

De kinderen:

De zonen en de dochters van het gezin.

Bekijk de omschrijvingen van de doelwoorden in het werkboek en laat leerlingen hun thuistaal gebruiken om betekenis op te bouwen. Bespreek vervolgens de vertaling van de doelwoorden naar het Papiaments of een andere taal. Laat de leerlingen deze vertaling erbij schrijven.

3. Vraag de leerlingen:
   - *Hoe ziet jouw gezin eruit?*

   Besteed aandacht aan de verschillende samenstellingen.

   Opdracht 1 (individueel)
   Laat de leerlingen een tekening maken van hun gezin. Laat hen de namen van de gezinsleden bij de tekening schrijven.

   Opdracht 2 (tweetallen)
   Lees eerst samen met de leerlingen de voorbeeldzinnen in het werkboek. Laat de leerlingen zinnen kiezen die bij hun gezin passen en deze naast de tekening van opdracht 1 schrijven. Daarna vullen de leerlingen de voorbeeldzinnen in. Laat de leerlingen met pijlen aangeven bij welke persoon in de tekening iedere zin hoort. Laat de leerlingen elkaar daarbij helpen. Vervolgens vertellen zij elkaar over hun gezin.

Didactische tip:

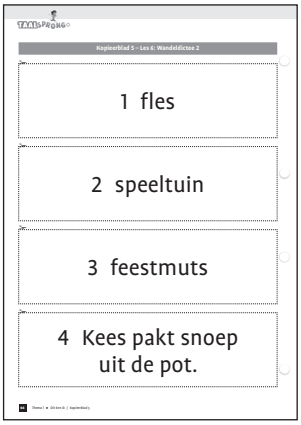

Let erop dat de leerlingen de namen met een hoofdletter schrijven en dat de zinnen beginnen met een hoofdletter en eindigen met een punt.

4. Laat de leerlingen het onderdeel ‘Schrijf maar op!’ in hun werkboek voor zich nemen en neem een wandeldictee af. De leerlingen lopen rond, lezen een woord of zin hardop, onthouden deze en schrijven het vervolgens op in hun werkboek. Daarna gaan ze op zoek naar het volgende woord of de volgende zin, totdat alles is opgeschreven.

   Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

   Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

Didactische tip:

Let op dat de leerlingen de ‘f’ en ‘s’ herkennen als fluitletters. Laat hen een vinger voor hun mond houden om de luchtstroom te voelen. Dit helpt bij het correct spellen van woorden met ‘f’ en ‘s’.

5. Laat de leerlingen het onderdeel ‘Lees maar mee!’ in hun werkboek voor zich nemen. Lees de leesrijtjes eerst hardop voor terwijl de leerlingen meelezen. Laat hen vervolgens in de rijtjes het woord zoeken dat bij de afbeelding past en dit onderstrepen in hun werkboek (schouder). Lees de rijtjes daarna meerdere keren klassikaal en varieer in werkvormen, zoals jongens/meisjes, rij voor rij, duo’s, groepjes van vier en hard/zacht lezen.

◆ AFSLUITING

Introduceer het lied ‘Ik ben ik’. Vertel dat dit lied gaat over een familie. Laat de leerlingen de videoclip ‘Ik ben ik’ zien en het lied meezingen.

VRIJ LEZEN

Vertel dat de leerlingen vandaag gaan speeddaten met boeken. Op deze manier komen ze meer te weten over de verschillende boeken waaruit ze kunnen kiezen. Laat de leerlingen in twee rijen tegenover elkaar staan. Iedere leerling vertelt één minuut over zijn of haar boek. Schrijf op het bord een aantal voorbeeldzinnen die de leerlingen hierbij kunnen gebruiken:

Ik lees een boek over .....

De hoofdpersoon is .....

Ik vind het boek leuk, omdat .....

Na één minuut schuift één rij een plekje op en herhalen ze de activiteit. Sluit af met de vraag:

- *Wie weet na deze speeddate al welk boek hij hierna wil kiezen?*

De leerlingen pakken hun leesboek en lezen verder waar zij waren gebleven.

Les 7 – De stamboom

Hoofddoel van de les
- De leerlingen kunnen elkaar iets vertellen over de samenstelling van hun familie.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Uitbreiden van de woordenschat met de woorden: ‘stamboom’, ‘het kleinkind’, ‘de kleindochter’ en ‘de kleinzoon’.
- Gebruiken van eenvoudige zinnen om over familie te vertellen.
- Schrijven van een- of tweelettergrepige woorden met v- en z-.
- Lezen van twee- of meerlettergrepige woorden met (-)ei(-) of (-)ij(-) en een- of tweelettergrepige woorden met -au(-), -auw of -ou(-), -ouw.

Materialen
- Voorleesboek ‘Kees en Saar stellen zich voor’: 4. Mijn familie
- Werkboek: Bladzijde 24 t/m 27
- De videoclip: ‘Ik ben ik’

Voorbereiding
- Leg attributen klaar die een vader, moeder, baby, zus, broer, opa en oma uitbeelden.
- Vul in de app ‘Wheel of Names’ de namen van alle leerlingen in.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Introductie stamboom
Kern	10 minuten	1. Voorleesverhaal ‘Mijn familie’
	10 minuten	2. Doelwoorden en woordschema
	10 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Flitsdictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Koorlezen
Afsluiting	10 minuten	Lied: ‘Ik ben ik’
Vrij lezen	20 minuten	

◆ START

Teken een eenvoudige boom op het bord. Schrijf in het midden ‘Ik’. Vraag de leerlingen wie daarboven komen te staan (vader en moeder) en vul dit in. Vraag dan wie boven de ouders komen te staan (opa en oma) en vul dit ook in. Vertel dat Kees en Saar ook een stamboom gaan maken van hun familie.

◆ KERN

1. Lees het verhaal ‘Mijn familie’ uit het voorleesboek ‘Kees en Saar stellen zich voor’ interactief voor. Laat de leerlingen het verhaal meelezen in hun werkboek.

   Bespreek daarna het verhaal en stel daarbij de volgende vragen:
   - *Kees en Saar krijgen huiswerk mee. Wat moeten ze maken?*
   - *Waarom denkt Saar dat het een makkelijke opdracht is?*
   - *Over wie wil jij wat meer weten? En waarom?*

Didactische tip:

Gebruik ‘Wheel of Names’ (een digitaal namenrad) om eerlijke beurten te geven in de klas.

2. Leg de doelwoorden uit aan de hand van de stamboom van Kees en Saar uit het voorleesboek.

De stamboom:

Met een stamboom kun je laten zien hoe je familie in elkaar steekt. Zo kun je laten zien wie je ouders zijn en wie de ouders van je ouders zijn. Vader en moeder zijn de kinderen van opa en oma.

Het kleinkind:

Jij bent het kleinkind van je opa en oma.
Saar en Kees zijn de kleinkinderen van opa en oma.

De kleindochter:

Ben je een meisje? Dan ben je de kleindochter van je opa en oma.
Saar is de kleindochter van haar opa en oma.

De kleinzoon:

Ben je een jongen? Dan ben je de kleinzoon van je opa en oma.
Kees is de kleinzoon van zijn opa en oma.

Bekijk de omschrijvingen van de doelwoorden in het werkboek en laat leerlingen hun thuistaal gebruiken om betekenis op te bouwen. Bespreek vervolgens de vertaling van de doelwoorden naar het Papiaments of een andere taal. Laat de leerlingen deze vertaling erbij schrijven.

Vraag de leerlingen om de opa's, oma's en kleinkinderen aan te wijzen in de stamboom van Kees en Saar.

3. Bespreek met de leerlingen hoe hun familie eruitziet. Vraag de leerlingen:
   - *Hoe ziet je familie eruit?*
   - *Lijkt je familie op de familie van Kees en Saar?*
   - *Wat is hetzelfde?*
   - *Wat is het verschil?*

Opdracht 1 (individueel)
Laat de leerlingen de namen van hun familie invullen in de stamboom.

Opdracht 2 (tweetallen)
Lees eerst samen met de leerlingen de voorbeeldzinnen in het werkboek. Laat de leerlingen zinnen kiezen die bij hun stamboom passen. Daarna vullen de leerlingen de voorbeeldzinnen in. Laat de leerlingen elkaar daarbij helpen. Vervolgens vertellen zij elkaar over hun stamboom.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een flitsdictee af. De hieronderstaande drie woorden en de zin verschijnen één voor één kort op het bord. Lees het woord of de zin rustig en duidelijk voor; de leerlingen zeggen het na. Daarna verdwijnt het woord of de zin en schrijven de leerlingen deze correct op.

   1. vliegtuig
   2. zeepbel
   3. vaart
   4. Tim is de zoon van Klaas.

   Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

   Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

Didactische tip:

Let op dat de leerlingen de 'v' en 'z' herkennen als voelletters. Laat hen hun vingers (in v-vorm) op hun keel leggen om het trillen te voelen. Dit helpt bij het correct spellen van woorden met 'v' en 'z'.

5. Laat de leerlingen het onderdeel 'Lees maar mee!' in hun werkboek voor zich nemen. Lees de leesrijtjes eerst hardop voor terwijl de leerlingen meelezen. Laat hen vervolgens in de rijtjes het woord zoeken dat bij de afbeelding past en dit onderstrepen in hun werkboek (trouwen). Lees de rijtjes daarna meerdere keren klassikaal en varieer in werkvormen, zoals jongens/meisjes, rij voor rij, duo's, groepjes van vier en hard/zacht lezen.

◆ AFSLUITING

Herhaal het lied 'Ik ben ik'. Maak een leerling de vader, de moeder, de zus, de broer, de baby, de opa en de oma en deel de bijbehorende attributen uit. Tijdens het zingen, wijzen de leerlingen de juiste persoon aan bij het desbetreffende couplet. Bij 'ik ben ik' wijzen de leerlingen zichzelf aan. Bij 'Jij bent jij' wijzen ze een ander aan.

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en verder lezen waar zij gebleven waren.

Les 8 – De rest van de familie

Hoofddoel van de les
- De leerlingen kunnen vertellen over de samenstelling van hun familie.

Subdoelen
- Uitbreiden van de woordenschat met de woorden: 'het familielid', 'getrouwd', 'de neef' en 'de nicht'.
- Schrijven en gebruiken van eenvoudige zinnen.
- Schrijven van een- of tweelettergrepige woorden met (-)ij(-) en een- of tweelettergrepige woorden eindigend op -d.
- Lezen van twee- of meerlettergrepige woorden eindigend op -a, -o en -u.

Materialen
- Werkboek: Bladzijde 28 t/m 30
- Kopieerblad 6: Duodictee 2
- Kopieerblad 7: Zoek je familie

Voorbereiding
- Kopieer kopieerblad 6 één keer per tweetal. Knip het blad in twee delen, zodat iedere leerling één deel krijgt.
- Kopieer kopieerblad 7 en knip de kaartjes uit. Leg de kaartjes met de namen Saar/Naomi/Justin/John/Anna apart.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Stamboom herhalen
Kern	15 minuten	1. Doelwoorden en woordschema
	15 minuten	2. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	3. Schrijf maar op! Duodictee
	5 minuten	4. Lees maar mee! Koorlezen
Afsluiting	10 minuten	Spel: 'Zoek je familie'
Vrij lezen	20 minuten	

◆ START

Laat de stamboom van Kees en Saar uit het voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor' zien. Grijp kort terug op de vorige lessen door de volgende vragen te stellen:
- *Wie zijn de ouders van Kees en Saar?*
- *Hoe heten jouw ouders?*
- *Wie is het kind van jouw oma?*
- *Op wie lijk jij het meest?*
- *Wie van jouw gezin kan heel goed koken?*
- *Wat zijn Kees en Saar van opa Eddy?*
- *Ken jij nog iemand die niet bij jou thuis woont, maar wel familie is?*

◆ KERN

1. Vertel dat de familie van Kees en Saar nog niet compleet is. Bekijk met de leerlingen de afbeeldingen in het werkboek. Op de afbeelding links staan het gezin van Kees en Saar en rechts staat een ander gezin. Leg uit dat deze mensen ook bij de familie van Kees en Saar horen. Leg de doelwoorden uit aan de hand van de foto.

Het familielid:

Op deze foto's staan veel mensen. Het zijn allemaal familieleden van elkaar. Paul is de broer van de moeder van Kees en Saar. Paul is de oom van Kees en Saar.

Getrouwd:

Leila is getrouwd met Paul. Getrouwd betekent dat ze van elkaar houden. Ze hebben elkaar beloofd voor altijd bij elkaar te blijven. Ze dragen ringen. Ze horen bij elkaar. Leila is de tante van Kees en Saar.

De neef:

Leila en Paul hebben een zoon. Hij heet Tijn. Tijn is de neef van Kees en Saar.

De nicht:

Leila en Paul hebben twee dochters. Zij heten Ella en Floor. Ella en Floor zijn de nichtjes van Kees en Saar.

Bekijk de omschrijvingen van de doelwoorden in het werkboek en laat leerlingen hun thuistaal gebruiken om betekenis op te bouwen. Bespreek vervolgens de vertaling van de doelwoorden naar het Papiaments of een andere taal. Laat de leerlingen deze vertaling erbij schrijven.

Teken op het bord de woordspin rond DE FAMILIE. Stel de volgende vragen en vul de woordspin in:
- *Welke familieleden wonen bij jou in huis?*
- *Hoe noem je de kinderen van je opa en oma?*
- *Hoe noem je de broer van je moeder?*
- *Met wie is je oom getrouwd?*
- *Wie missen we nog?*

Zorg ervoor dat deze woorden in de woordspin staan: de vader, de moeder, de zoon, de dochter, de broer, de zus, de opa, de oma, het kleinkind, de kleindochter, de kleinzoon, de oom, de tante, de neef, de nicht.

Opdracht 1 (individueel)
Laat de leerlingen de woordspin DE FAMILIE overnemen in hun werkboek. Vraag de leerlingen of ze nog meer familieleden kennen en laat ze de woordspin hiermee aanvullen.

2. *Opdracht 2 (individueel)*
Laat de leerlingen de namen van hun ooms, tantes, neven en nichten invullen.

Opdracht 3 (tweetallen)
Lees eerst samen met de leerlingen de voorbeeldzinnen in het werkboek. Laat de leerlingen zinnen kiezen die bij hun familie passen. Daarna vullen de leerlingen de voorbeeldzinnen in. Laat de leerlingen elkaar daarbij helpen. Vervolgens vertellen zij elkaar over hun familie.

3. Laat de leerlingen het onderdeel ‘Schrijf maar op!’ in hun werkboek voor zich nemen en neem een duodictee af. Leerling A en B krijgen beiden een verschillend briefje met daarop drie woorden en een zin (zie kopieerblad 6). Om de beurt lezen ze het woord en de zin hardop aan elkaar voor. Wanneer leerling A voorleest, schrijft leerling B het woord op. Daarna wisselen ze van rol.

TAALSPRONG

Kopieerblad 6 – Les 8: Duodictee 2

Leerling A

1 prijs
2 iemand
3 bijnaam
4 De hond ligt in zijn mand.

Leerling B

1 grijs
2 niemand
3 vijftien
4 Mijn mond staat in brand.

Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

Didactische tip:

Let op dat leerlingen bij woorden die eindigen op een /t/ soms een ‘d’ schrijven. Laat hen het woord langer maken om te horen of het woord met een ‘d’ of ‘t’ wordt geschreven, bijvoorbeeld: hond – honden. Voor het schrijven van woorden met ‘ij’ zijn geen spellingsregels. Dit zijn zogenaamde weetwoorden.

4. Laat de leerlingen het onderdeel ‘Lees maar mee!’ in hun werkboek voor zich nemen. Lees de leesrijtjes eerst hardop voor terwijl de leerlingen meelezen. Laat hen vervolgens in de rijtjes het woord zoeken dat bij de afbeelding past en dit onderstrepen in hun werkboek (paraplu). Lees de rijtjes daarna meerdere keren klassikaal en varieer in werkvormen, zoals jongens/meisjes, rij voor rij, duo’s, groepjes van vier en hard/zacht lezen.

Didactische tip:

Let op dat de leerlingen de eindklanken -a, -o en -u uitspreken als /aa/, /oo/ en /uu/.

5. Laat de leerlingen het onderdeel ‘Lees maar mee!’ in hun werkboek voor zich nemen.
Lees de leesrijtjes eerst hardop voor terwijl de leerlingen meelezen. Laat hen vervolgens in de rijtjes het woord zoeken dat bij de afbeelding past en dit onderstrepen in hun werkboek (paraplu).
Lees de rijtjes daarna meerdere keren klassikaal en varieer in werkvormen, zoals jongens/meisjes, rij voor rij, duo’s, groepjes van vier en hard/zacht lezen.

◆ AFSLUITING

Speel het spel ‘Zoek je familie’.
Kies vijf leerlingen uit en geef iedere leerling een kaartje met een naam erop (bijvoorbeeld: Saar, Naomi, Justin, John of Anna). De leerlingen zijn nu de persoon op hun kaartje en gaan op zoek naar hun familieleden.

Deel daarna de zinsstroken uit aan de rest van de klas. Op deze stroken staat beschreven wie zij zijn van welke familie.
De vijf leerlingen lopen door de klas en vragen: ‘Wie ben jij?’ De andere leerlingen antwoorden met de zin die op hun zinsstrook staat. Bijvoorbeeld ‘Ik ben de nicht van Saar’.
Is het een familielid? Dan sluit de leerling zich aan bij de familie.
Is het geen familielid? Dan blijft de leerling zitten.

De opdracht is om zo snel mogelijk alle familieleden bij elkaar te vinden. Wie heeft als eerste zijn of haar familie compleet?
Tot slot stellen de vijf leerlingen hun ‘familie’ voor aan de rest van de klas.

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en verder lezen waar zij waren gebleven.

Les 9 – Wat wil je worden?

Hoofddoel van de les
- De leerlingen denken na over wat ze later willen worden en verkennen verschillende beroepen.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Uitbreiden van de woordenschat met de woorden: 'het beroep', 'de verpleegkundige', 'de timmerman', 'de journalist' en 'de dierenarts'.
- Voeren van een eenvoudig gesprek over beroepen aan de hand van voorbeeldzinnen.
- Schrijven van een- of tweelettergrepige woorden met f- of v- en s- of z-.
- Lezen van twee- of meerlettergrepige woorden eindigend op -a, -o en -u.

Materialen
- Voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor': 5. Een spannende dag
- Werkboek: Bladzijde 31 t/m 34
- De videoclip: 'Wat je worden wil'

Voorbereiding
- Stop een voorwerp in de 'Raad-wie-ik-ben'-doos waar de leerlingen aan kunnen zien wat u vroeger graag wilde worden.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	'Raad-wie-ik-ben'-doos
Kern	10 minuten	1. Voorleesverhaal 'Een spannende dag'
	10 minuten	2. Doelwoorden en woordschema
	10 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Zinnendictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Koorlezen
Afsluiting	10 minuten	Lied: 'Wat je worden wil'
Vrij lezen	20 minuten	

◆ START

Haal de 'Raad-wie-ik-ben'-doos weer tevoorschijn. Laat het voorwerp zien dat erin zit, en vraag de leerlingen wat dit voorwerp zou kunnen vertellen over u. Vertel vervolgens wat u vroeger als kind wilde worden, en leg uit waarom dat wel of niet gelukt is.

◆ KERN

1. Lees het verhaal 'Een spannende dag' uit het voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor' interactief voor. Laat de leerlingen het verhaal meelezen in hun werkboek.

   Bespreek daarna het verhaal en stel daarbij de volgende vragen:
   - *Welke beroepen komen in het verhaal voor?*
   - *Weten Kees en Saar al wat ze later willen worden?*
   - *Weet jij al wat je later wilt worden?*

2. Leg de doelwoorden uit aan de hand van het verhaal.

Het beroep:

Het beroep is het werk dat je doet om geld te verdienen.

De verpleegkundige:

Een verpleegkundige is iemand die zorgt voor mensen die ziek zijn. Een verpleegkundige werkt vaak in het ziekenhuis.

De timmerman:

Een timmerman is iemand die meubels, deuren en ramen maakt van hout.

De journalist:

Een journalist is iemand die op zoek gaat naar nieuws en daarover schrijft of vertelt.

De dierenarts:

Een dierenarts is een dokter voor dieren.

Bekijk de omschrijvingen van de doelwoorden in het werkboek en laat leerlingen hun thuistaal gebruiken om betekenis op te bouwen. Bespreek vervolgens de vertaling van de doelwoorden naar het Papiaments of een andere taal. Laat de leerlingen deze vertaling erbij schrijven.

Vraag de leerlingen welke beroepen zij allemaal kennen. Teken op het bord de woordspin HET BEROEP en vul de woordspin in.

Didactische tip:

Als de leerlingen een beroep noemen in een andere taal, schrijf dat op in de woordspin en zet de Nederlandse vertaling erbij.

Zorg ervoor dat deze woorden in de woordspin staan: de verpleegkundige, de timmerman, de journalist, de dierenarts, de brandweerman, de buschauffeur, de dokter, de juf, de meester, de ober, de piloot, de politieagent, de postbode, de schilder.

Opdracht 1 (tweetallen)
Laat de leerlingen de woordspin HET BEROEP overnemen in hun werkboek. Voor de beroepen die zij leuk vinden, gebruiken ze een groene pen. Voor de beroepen die zij niet leuk vinden gebruiken ze een rode pen.
Laat ze vervolgens de kleuren met elkaar vergelijken. Wat is hetzelfde? Wat is het verschil?
Vraag de leerlingen of ze nog meer beroepen kennen en laat ze de woordspin hiermee aanvullen.

3. *Opdracht 2 (individueel)*
Bespreek met de leerlingen de beroepen van hun familieleden. Laat ze vervolgens deze beroepen invullen. Ze kunnen daarbij de woordspin HET BEROEP gebruiken.

Opdracht 3 (tweetallen)
Laat de leerlingen vervolgens een gesprekje voeren over de beroepen van hun familieleden.
De voorbeeldvragen en antwoorden die in het werkboek staan, kunnen ze hierbij gebruiken.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een zinnendictee af. Lees een korte zin voor waarin het doelwoord voorkomt. Herhaal het doelwoord uit de zin. Laat de leerlingen het woord nazeggen en vervolgens opschrijven.
   1. Ik kijk een leuke film. — Schrijf op: film
   2. De brandweerman doet stoer. — Schrijf op: stoer
   3. De timmerman is een vakman. — Schrijf op: vakman
   4. En schrijf nu de hele zin op: — Op zondag gaan we naar de zee.

   Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

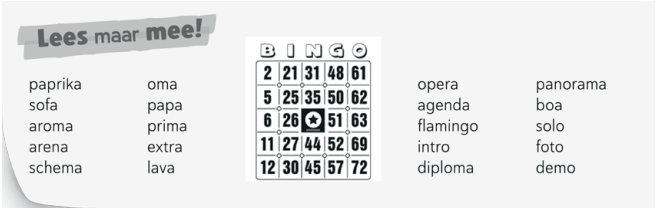
   Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

Didactische tip:

Let op dat de leerlingen de 'f' en 's' herkennen als fluitletters en de 'v' en 'z' als voelletters.

5. Laat de leerlingen het onderdeel 'Lees maar mee!' in hun werkboek voor zich nemen. Lees de leesrijtjes eerst hardop voor terwijl de leerlingen meelezen. Laat hen vervolgens in de rijtjes het woord zoeken dat bij de afbeelding past en dit onderstrepen in hun werkboek (bingo).
   Lees de rijtjes daarna meerdere keren klassikaal en varieer in werkvormen, zoals jongens/meisjes, rij voor rij, duo's, groepjes van vier en hard/zacht lezen.

◆ AFSLUITING

Introduceer het lied 'Wat je worden wil'. Vertel dat dit lied gaat over beroepen. Laat de leerlingen de videoclip 'Wat je worden wil' zien en het lied meezingen.

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en verder lezen waar zij waren gebleven.

Les 10 – Kees, de voetbalkampioen

Hoofddoel van de les
- De leerlingen kunnen een stukje schrijven waarin ze zichzelf in steekwoorden omschrijven.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Begrijpen van de woorden van de week.
- Schrijven van eenvoudige zinnen.
- Schrijven van woorden met de spellingsmoeilijkheden van de week.
- Lezen van een verhaaltje met de leesmoeilijkheden van de week.

Materialen
- Voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor': 6. Kees, de voetbalkampioen
- Werkboek: Bladzijde 35 t/m 38

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Waar ben je goed in?
Kern	10 minuten	1. Voorleesverhaal 'Kees, de voetbalkampioen'
	5 minuten	2. Herhalen doelwoorden van de week
	20 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Klassiek dictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Koorlezen en om de beurt lezen
Afsluiting	5 minuten	Raadspel
Vrij lezen	20 minuten	

◆ START

Vraag de leerlingen waar ze goed in zijn, en vraag vervolgens of ze daar ook hun beroep van zouden kunnen maken.

◆ KERN

1. Lees het verhaal 'Kees, de voetbalkampioen' uit het voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor' interactief voor. Laat de leerlingen het verhaal meelezen in hun werkboek.

   Bespreek daarna het verhaal en stel daarbij de volgende vragen:
   - *Welke tips geeft Kees?*
   - *Gaan de kinderen beter voetballen na de tips van Kees?*
   - *Wat wil Kees later worden?*

2. Speel het spel 'Waar of niet waar?'
   Laat alle leerlingen in het midden van de klas staan. Wijs één hoek aan voor 'waar' en één hoek aan voor 'niet waar'. Lees de onderstaande zinnen een voor een voor. Laat de leerlingen nadenken en naar de juiste hoek lopen. Heeft een leerling het fout? Dan gaat hij/zij zitten. De leerling die als laatste overblijft wint.

   Een neef is een familielid. (waar)
   Een dochter is een jongen. (niet waar)
   Een stamboom gaat over de familie. (waar)
   Een verpleegkundige werkt met dieren. (niet waar)
   Een kleinkind heeft opa's en oma's. (waar)
   De broer van je moeder is je oom. (waar)
   De dochter van je oom is je neef. (niet waar)
   Een timmerman schrijft over het nieuws. (niet waar)
   Et cetera.

   Herhaal deze oefening verschillende keren. U kunt ook een leerling vragen om een zin te bedenken.

3. *Opdracht 1 (individueel)*
   Laat de leerlingen iets over zichzelf schrijven. Ze mogen hierbij steekwoorden gebruiken.

   Laat de leerlingen daarna hun ingevulde pagina open op tafel leggen. De leerlingen lopen door de klas, lezen elkaars pagina's en geven elkaar complimenten. Stimuleer de leerlingen om op zoek te gaan naar overeenkomsten en verschillen tussen zichzelf en hun klasgenoten. Daarna kunnen de leerlingen nog iets toevoegen of veranderen aan hun eigen pagina.

4. Laat de leerlingen het onderdeel ‘Schrijf maar op!’ in hun werkboek voor zich nemen en neem een klassiek dictee af. Lees de woorden en de zin één voor één hardop voor. De leerlingen schrijven de woorden en de zin op.
   1. fris
   2. vrijdag
   3. fietsband
   4. Ik speel in het zwembad.

   Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

   Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

5. Laat de leerlingen het onderdeel ‘Lees maar mee!’ in hun werkboek voor zich nemen.
   Lees het verhaaltje eerst zelf voor en laat de leerlingen meelezen. Lees het verhaaltje daarna enkele keren hardop met de leerlingen en varieer tempo, volume, intonatie, rollen en ondersteuning met gebaren.
   Laat de leerlingen in tweetallen om de beurt een zin voorlezen.

Lees maar mee!

Vandaag is het feest.
Mijn buurvrouw gaat trouwen.
De buurvrouw draagt een mooie jurk.
Haar man draagt een net pak met een blauwe stropdas.
Eerst gaan we naar de kerk.
Daar zegt het bruidspaar ‘ja’ tegen elkaar.
Daarna klapt iedereen hard.
Na de kerk rijden we naar het strand.
Daar is het feest. Er hangen slingers en er speelt muziek.
Papa en mama dansen salsa en ook opa en oma doen mee.
Ik speel met mijn neefje op het strand.
Dan gaan we eten. Op het menu staat zalm met rijst.
Na het eten komt er een grote taart.
De taart is wit met bloemen erop. Iedereen krijgt een stuk.
Het feest gaat door tot twaalf uur.
Dan rijden we weer naar huis.
Het was een leuke dag.

Didactische tip:

Koppel een zwakkere leerling aan een iets sterkere leerling. Laat de leerlingen samen de tekst tegelijk hardop voorlezen.

◆ AFSLUITING

Laat de leerlingen in groepjes van vier van elkaar raden wat ze bij opdracht 1 hebben ingevuld bij ‘Hier ben ik goed in’. Ze kunnen hierbij gebruikmaken van de voorbeeldzinnen en vragen in het werkboek.

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en verder lezen waar zij waren gebleven.

Les 11 – Een nieuwe vriend

Hoofddoel van de les
- De leerlingen kunnen aangeven wat zij belangrijke eigenschappen vinden in een vriend.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Uitbreiden van de woordenschat met de woorden: 'de eigenschap', 'vriendelijk', 'vrolijk', 'behulpzaam', 'sportief' en 'creatief'.
- Gebruiken van een eenvoudige zin om eigenschappen van zichzelf te benoemen.
- Schrijven van een- of tweelettergrepige woorden met -ch(t).
- Lezen van twee- of meerlettergrepige woorden met (-)aai(-), (-)ooi(-), (-)oei(-) en twee- of meerlettergrepige woorden met -d(-) (klinkt als /t/).

Materialen
- Voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor': 7. Een nieuwe vriend
- Werkboek: Bladzijde 39 t/m 42
- Kopieerblad 8: Wandeldictee 3
- Kopieerblad 9: Boekensafari

Voorbereiding
- Stop een foto van uw vrienden in de 'Raad-wie-ik-ben'-doos en een voorwerp dat laat zien wat u graag met uw vrienden doet.
- Kopieer kopieerblad 8, knip de drie woorden en de zin uit en hang deze verspreid door het lokaal of buiten op.
- Zorg voor een vrolijk muziekje.
- Kopieer kopieerblad 9 voor alle leerlingen.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	'Raad-wie-ik-ben'-doos
Kern	15 minuten	1. Voorleesverhaal 'Een nieuwe vriend'
	15 minuten	2. Doelwoorden en woordschema
	5 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Wandeldictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Koorlezen
Afsluiting	5 minuten	Zeg iets vriendelijks tegen een ander
Vrij lezen	20 minuten	Boekensafari

◆ START

Stel uzelf nog een keer voor aan de klas met de zinnen die de leerlingen in de vorige lessen geoefend hebben:
Ik ben ...
Ik ben .. jaar.
Ik woon op ....
Mijn hobby is ...
Mijn lievelingsdier is ...
Mijn lievelingskleur is ...
Ik wil later ... worden.

Vertel dat er nog iets in uw 'Raad-wie-ik-ben'-doos zit. Laat de foto van uw vrienden en het voorwerp zien. Stel uw vrienden voor en vraag de leerlingen wat zij denken dat het voorwerp met de foto te maken heeft.
Dit zijn mijn vrienden. Dit is mijn beste vriendin. Ik vind het leuk om dingen samen te doen. Kunnen jullie raden wat?

◆ KERN

1. Grijp kort terug op de vorige verhalen van Kees en Saar door de volgende vragen te stellen:
   - *Hebben Kees en Saar al vrienden gemaakt in hun nieuwe klas?*
   - *Vind jij het makkelijk of moeilijk om nieuwe vrienden te maken?*

   Vertel dat Kees vandaag iemand uit de klas beter leert kennen. Het begin van een vriendschap?
   Lees het verhaal 'Een nieuwe vriend' uit het voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor' interactief voor.

   Bespreek daarna het verhaal en stel daarbij de volgende vragen:
   - *Kees maakt zich zorgen over Samir. Waarom?*
   - *Wat is het geheim van Samir?*
   - *Denk jij dat Kees een goede vriend is? Waarom?*
   - *Wanneer mag je een geheim bewaren?*

2. Leg de doelwoorden uit aan de hand van het verhaal.

De eigenschap:

Een eigenschap zegt iets over hoe iets of iemand is. Kees is aardig, rustig en denkt aan anderen. Dit zijn eigenschappen. Ze zeggen iets over Kees. Deze eigenschappen maken hem ook een goede vriend.

Vertel dat er veel verschillende eigenschappen bestaan, bijvoorbeeld:

Vriendelijk:

Vriendelijk betekent dat je aardig en lief doet tegen anderen. Je zorgt ervoor dat iemand zich fijn en welkom voelt. Kees is vriendelijk. Dat is een goede eigenschap.

Vrolijk:

Eén van de eigenschappen van Samir is dat hij altijd vrolijk is. Als je vrolijk bent, lach je veel en zie je vaak de leuke dingen.

Behulpzaam:

Behulpzaam is ook een eigenschap. Je bent behulpzaam als je anderen helpt.

Sportief:

Sportief kan ook een eigenschap zijn. Je bent sportief als je van bewegen en sport houdt.

Creatief:

Creatief is ook een eigenschap. Je bent creatief als je nieuwe dingen bedenkt en maakt. Je gebruikt je fantasie. Als je goed kunt knutselen of tekenen ben je ook creatief.

Bekijk de omschrijvingen van de doelwoorden in het werkboek en laat leerlingen hun thuistaal gebruiken om betekenis op te bouwen. Bespreek vervolgens de vertaling van de doelwoorden naar het Papiaments of een andere taal. Laat de leerlingen deze vertaling erbij schrijven.

Bespreek de doelwoorden aan de hand van de volgende vragen:
- *Wie in de klas is er vriendelijk?*
- *Wie in de klas is er altijd vrolijk?*
- *Ken je iemand die behulpzaam is?*
- *Ken je iemand die sportief is?*
- *Ken je iemand die creatief is?*

Opdracht 1 (tweetallen)
Bespreek met de leerlingen de eigenschappen die in het werkboek staan. Vraag de leerlingen welke eigenschappen zij belangrijk vinden in een vriend en laat de leerlingen deze eigenschappen onderstrepen.
Laat de leerlingen in tweetallen werken en elkaar ondersteunen.

3. *Opdracht 2 (individueel en groepje van vier)*
Laat de leerlingen de eigenschappen omcirkelen die bij zichzelf passen. Ze mogen ook andere eigenschappen van zichzelf opschrijven.

Vraag de leerlingen om hun eigenschappen te presenteren aan hun groepje, met behulp van de voorbeeldzin:
Ik ben ...

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een wandeldictee af. De leerlingen lopen rond, lezen een woord of zin hardop, onthouden deze en schrijven het vervolgens op in hun werkboek. Daarna gaan ze op zoek naar het volgende woord of de volgende zin, totdat alles is opgeschreven.

Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

Didactische tip:

Let op dat de leerlingen weten dat ze bij woorden met de /g/ klank een 'ch' of een 'g' kunnen schrijven. Het zijn weetwoorden. Een ezelsbruggetje is dat je na een korte klank vaak 'ch(t)' gebruikt en na een lange klank 'g(t)'.

5. Laat de leerlingen het onderdeel 'Lees maar mee!' in hun werkboek voor zich nemen.
Lees de leesrijtjes eerst hardop voor terwijl de leerlingen meelezen. Laat hen vervolgens in de rijtjes het woord zoeken dat bij de afbeelding past en dit onderstrepen in hun werkboek (strooien).
Lees de rijtjes daarna meerdere keren klassikaal en varieer in werkvormen, zoals jongens/meisjes, rij voor rij, duo's, groepjes van vier en hard/zacht lezen.

◆ AFSLUITING

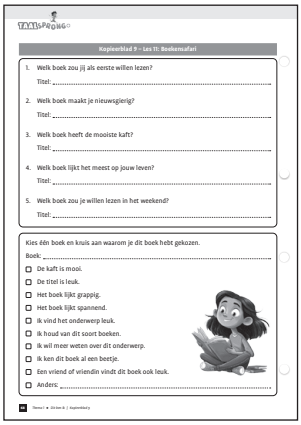
Laat de leerlingen op muziek door de klas lopen, als de muziek stopt, zeggen ze iets vriendelijks tegen degene die het dichtst bij hen staat. Geef taalsteun door voorbeeldzinnen en woorden (met emoji's) op het bord te schrijven die de leerlingen kunnen gebruiken:

- Hoi, ik vind jou ...
- Hallo, jij bent ...
- Vrolijk
- Vriendelijk
- Sportief
- Behulpzaam
- Creatief

Herhaal dit een paar keer.

VRIJ LEZEN

Leg de leesboeken van dit thema op verschillende plekken in de klas en laat de leerlingen op boekensafari gaan. Geef iedere leerling een kopieerblad met daarop verschillende vragen. De leerlingen zoeken bij elk vraag een passend boek en schrijven de titel op het kopieerblad. Bespreek daarna gezamenlijk welke boeken de leerlingen het meest aanspreken en laat hen vertellen waarom zij juist voor dat boek hebben gekozen. Laat de leerlingen het kopieerblad toevoegen aan hun boekenportfolio.

TAALSPRONG

Kopieerblad 9 – Les 11: Boekensafari

1. Welk boek zou jij als eerste willen lezen?
   Titel: .....
2. Welk boek maakt je nieuwsgierig?
   Titel: .....
3. Welk boek heeft de mooiste kaft?
   Titel: .....
4. Welk boek lijkt het meest op jouw leven?
   Titel: .....
5. Welk boek zou je willen lezen in het weekend?
   Titel: .....

Kies één boek en kruis aan waarom je dit boek hebt gekozen.

Boek: .....

- ☐ De kaft is mooi.
- ☐ De titel is leuk.
- ☐ Het boek lijkt grappig.
- ☐ Het boek lijkt spannend.
- ☐ Ik vind het onderwerp leuk.
- ☐ Ik houd van dit soort boeken.
- ☐ Ik wil meer weten over dit onderwerp.
- ☐ Ik ken dit boek al een beetje.
- ☐ Een vriend of vriendin vindt dit boek ook leuk.
- ☐ Anders: .....

De leerlingen pakken hun leesboek en lezen verder waar zij waren gebleven.

Les 12 – Het geheim

Hoofddoel van de les
- De leerlingen vertellen iets over zichzelf.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Uitbreiden van de woordenschat met de woorden: ‘zenuwachtig’, ‘stiekem’, ‘eerlijk’ en ‘dapper’.
- Reflecteren op het voeren van een gesprek.
- Schrijven van een- of tweelettergrepige woorden met -ch(t).
- Lezen van twee- of meerlettergrepige woorden met (-)aai(-), (-)ooi(-), (-)oei(-) en twee- of meerlettergrepige woorden met -d(-) (klinkt als /t/).

Materialen
- Kopieerblad 10: Eigenschappen
- Voorleesboek ‘Kees en Saar stellen zich voor’: 8. Het geheim
- Werkboek: Bladzijde 43 t/m 47

Voorbereiding
- Kopieer kopieerblad 10 naar posterformaat en hang het op in de klas.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Spel: ‘Vandaag ben ik anders’
Kern	10 minuten	1. Voorleesverhaal ‘Het geheim’
	15 minuten	2. Doelwoorden en woordschema
	5 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Flitsdictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Koorlezen
Afsluiting	10 minuten	Rap: ‘Iedereen is anders’
Vrij lezen	20 minuten	

◆ START

Begin de les met de zin ‘Vandaag ben ik anders …’. Speel een rol, bijvoorbeeld verlegen (praat zacht en kijk weg) of vrolijk (veel lachen en bewegen). Vraag de leerlingen welke eigenschap u laat zien. Laat ze als taalsteun de poster ‘Eigenschappen’ (kopieerblad 10) hierbij gebruiken.

Laat vervolgens een leerling een eigenschap van de poster kiezen en uitbeelden.
Herhaal dit een paar keer.

◆ KERN

1. Grijp kort terug op het vorige verhaal ‘Een nieuwe vriend’ door de volgende vragen te stellen:
   - *Wat is het geheim van Kees en Samir?*
   - *Denk je dat Kees dit geheim kan bewaren voor Saar? Waarom wel/niet?*

   Vertel dat in het verhaal dat u vandaag gaat vertellen, Kees, Samir en Saar nog meer nieuwe eigenschappen laten zien.

   Lees het verhaal ‘Het geheim’ uit het voorleesboek ‘Kees en Saar stellen zich voor’ interactief voor. Laat de leerlingen het verhaal meelezen in hun werkboek.

   Bespreek daarna het verhaal en stel daarbij de volgende vragen:
   - *Hoe komt Saar achter het geheim van Kees en Samir?*
   - *Wat doen Kees, Samir en Saar om de puppy’s te helpen?*
   - *De puppy’s kunnen niet in de knoek blijven. Wat gebeurt er met de hondjes?*

2. Leg de doelwoorden uit aan de hand van het verhaal. Vertel dat Kees, Samir en Saar nog andere eigenschappen laten zien:

Zenuwachtig:

Kees is zenuwachtig. Hij wil niet dat Saar achter zijn geheim komt. Zenuwachtig betekent dat je je een beetje nerveus of onrustig voelt. Dat gebeurt vaak als je iets spannend vindt of niet precies weet wat er gaat gebeuren.

Stiekem:

Saar volgt Kees stiekem. Stiekem betekent dat je iets doet zonder dat iemand het ziet of weet. Vaak doe je het zachtjes of in het geheim. Soms is stiekem niet erg, bijvoorbeeld als je iemand wil verrassen. Maar soms is stiekem niet leuk, bijvoorbeeld als het gemeen is of niet eerlijk.

Eerlijk:

De kinderen vertellen meester John eerlijk wat er is gebeurd. Je bent eerlijk, als je altijd de waarheid vertelt, ook als het even spannend is.

Dapper:

Saar stapt dapper naar voren. Je bent dapper als je iets durft te doen dat je eigenlijk een beetje eng vindt.

Bekijk de omschrijvingen van de doelwoorden in het werkboek en laat leerlingen hun thuistaal gebruiken om betekenis op te bouwen. Bespreek vervolgens de vertaling van de doelwoorden naar het Papiaments of een andere taal. Laat de leerlingen deze vertaling erbij schrijven.

Teken op het bord de woordspin rond DE EIGENSCHAP. Lees de omschrijvingen voor. Om welke eigenschap gaat het? Vul de eigenschap in de woordspin in.

- *Amir lacht de hele dag en zingt in de klas. Amir is … (vrolijk)*
- *Saar volgt Kees, zonder dat Kees het weet. Saar is … (stiekem)*
- *Hoe noem je iemand die graag anderen helpt? Hij/zij is … (behulpzaam)*
- *Hoe noem je iemand die goed is in tekenen of knutselen? … (creatief)*
- *Sem voetbalt graag. Sem is … (sportief)*
- *Ik vertel altijd de waarheid, ik lieg niet. Dan ben ik … (eerlijk)*
- *Een ander woord voor nerveus is … (zenuwachtig)*
- *Ik durf iets te doen wat ik eigenlijk heel spannend vind. Ik ben … (dapper)*
- *Eva begroet iedereen en zegt aardige dingen. Eva is …* (vriendelijk)
- *Noem een eigenschap van jezelf.*
- *Ken je nog meer eigenschappen?*

Zorg ervoor dat deze woorden in de woordspin komen te staan: zenuwachtig, stiekem, dapper, eerlijk, vriendelijk, vrolijk, behulpzaam, sportief en creatief.

Didactische tip:

Sta andere talen toe en ondersteun dit door de eigenschap in het Nederlands te herhalen en in de woordspin te schrijven.

Opdracht 1 (individueel)
Laat de leerlingen de woordspin DE EIGENSCHAP overnemen in het werkboek. Vraag de leerlingen of ze nog meer eigenschappen kennen en laat ze de woordspin hiermee aanvullen.

3. *Opdracht 2 (individueel)*
Leg uit dat als je elkaar wilt leren kennen je een gesprek kunt voeren. Een gesprek bestaat uit vragen stellen en antwoorden geven. Laat de leerlingen op de liniaal aangeven of zij dit nog moeten oefenen, het een beetje kunnen of dat het goed gaat.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een flitsdictee af. De onderstaande drie woorden en de zin verschijnen één voor één kort op het bord. Lees het woord en de zin rustig en duidelijk voor; de leerlingen zeggen het woord en de zin na. Daarna verdwijnt het woord/de zin en moet de leerling het woord en de zin correct opschrijven.

1. nicht
2. stoplicht
3. aandacht
4. Ik eet de vrucht op.

Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

5. Laat de leerlingen het onderdeel 'Lees maar mee!' in hun werkboek voor zich nemen.
Lees de leesrijtjes eerst hardop voor terwijl de leerlingen meelezen. Laat hen vervolgens in de rijtjes het woord zoeken dat bij de afbeelding past en dit onderstrepen in hun werkboek (nijlpaard).

Lees de rijtjes daarna meerdere keren klassikaal en varieer in werkvormen, zoals jongens/meisjes, rij voor rij, duo's, groepjes van vier en hard/zacht lezen.

◆ AFSLUITING

Sluit af met de rap 'Iedereen is anders!' Laat de leerlingen de rap meelezen in het werkboek.

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en verder lezen waar zij waren gebleven.

Les 13 – Kom erbij!

Hoofddoel van de les
- De leerlingen kunnen een eenvoudig gesprek beginnen en vertellen hoe je vrienden maakt.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een lied.
- Uitbreiden van de woordenschat met de woorden: 'vrienden maken', 'meedoen', 'buitensluiten' en 'afpakken'.
- Gebruiken van voorbeeldzinnen om een praatje met iemand te maken.
- Schrijven van een- of tweelettergrepige woorden met -ou(-), -ouw, -au(-) en -auw.
- Lezen van twee- of meerlettergrepige woorden met -au(-), -auw(-), -ou(-) en -ouw(-).

Materialen
- De videoclip: 'Kom erbij!'
- Werkboek: Bladzijde 48 t/m 51
- Kopieerblad 11: Duodictee 3
- De film: 'Het au-verhaal'

Voorbereiding
- Kopieer kopieerblad 11 één keer per tweetal. Knip het blad in twee delen, zodat iedere leerling één deel krijgt.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Op zoek naar vrienden
Kern	10 minuten	1. Lied: 'Kom erbij!'
	10 minuten	2. Doelwoorden en woordschema
	15 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Duodictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Koorlezen
Afsluiting	5 minuten	Film: 'Het au-verhaal'
Vrij lezen	20 minuten	

◆ START

Start de les met de zin 'Ik zoek vandaag nieuwe vrienden... maar hoe doe ik dat eigenlijk?' Kijk zoekend rond en maak de leerlingen nieuwsgierig. Geef eerst een fout voorbeeld. Loop naar een leerling, zeg niks, pak iets af of draai u om en loop weg. Vraag de leerlingen of dit goed ging en waarom wel/niet.
Geef vervolgens een goed voorbeeld. Loop naar een leerling. Vraag of de leerling wil spelen. Lach vriendelijk en wacht op het antwoord. Vraag de leerlingen of dit beter ging, en waarom.

◆ KERN

1. Laat de videoclip 'Kom erbij!' zien.
   - *Waar gaat het lied over?* (over vrienden maken)

   Lees de tekst daarna samen in het werkboek.

Bespreek de tekst en stel daarbij de volgende vragen:
- *Wat zeg je als je iemand vraagt om mee te spelen?* (kom erbij)
- *Wat vind jij leuk om met vrienden te doen?*
- *Moet je hetzelfde zijn om vrienden te zijn?*
- *Kun je verschillend zijn om vrienden te zijn?*
- *Kan je broer of zus je vriend/vriendin zijn?*
- *Hoe maak jij vrienden?*
- *Welke woorden van het lied ken je?*

Bespreek met de leerlingen hoe zij vrienden maken aan de hand van de voorbeelden in het werkboek.
1. Een praatje maken. Vraag naar zijn/haar hobby's.
2. Wees aardig, ook voor nieuwe leerlingen. Vraag of hij/zij mee wil doen.
3. Help een ander.
4. Deel je lunch met een ander.

2. Leg de doelwoorden uit.

vrienden maken:

Vrienden maken betekent dat je iemand leert kennen en samen leuke dingen doet. Je bent aardig voor elkaar en je helpt elkaar.

meedoen:

Meedoen betekent dat je samen met anderen iets doet. Je hoort erbij en je doet mee met het spel, de les of een activiteit.

buitensluiten:

Buitensluiten betekent dat je iemand NIET mee laat doen. Die persoon mag niet meespelen of erbij horen.

afpakken:

Afpakken betekent dat je iets afpakt van een ander zonder te vragen. Iets afpakken is niet aardig of leuk. Zo maak je geen vrienden.

Bekijk de omschrijvingen van de doelwoorden in het werkboek en laat leerlingen hun thuistaal gebruiken om betekenis op te bouwen. Bespreek vervolgens de vertaling van de doelwoorden naar het Papiaments of een andere taal. Laat de leerlingen deze vertaling erbij schrijven.

Beeld de doelwoorden uit en laat de leerlingen raden om welk woord het gaat. Vraag de leerlingen om in drietallen de doelwoorden uit te beelden.
Bespreek daarna de volgende vragen:
- *Hoe voelt het als je buitengesloten wordt?*
- *Hoe voelt het als je wel mee mag doen?*
- *Hoe voelt het als iemand iets van je afpakt?*

3. Geef aan dat een praatje maken een goed begin van een vriendschap is. Leg uit dat een praatje maken eigenlijk in kleine stapjes gaat. Bespreek de stappen in het werkboek.

1) Kijk de ander aan en lach.
2) Zeg 'hallo!'.
3) Stel een vraag.
4) Luister goed naar het antwoord.
5) Zeg zelf ook iets terug.

Opdracht 1 (tweetallen)
Laat de leerlingen de pictogrammen bij de juiste zin plaatsen.

Opdracht 2 (tweetallen)
Laat de leerlingen in tweetallen een praatje maken met behulp van de vijf gegeven stappen. De voorbeeldzinnen die in het werkboek staan, kunnen hierbij helpen.

Didactische tip:

Een praatje is net als een pingpongspel, je praat om de beurt. En luisteren is net zo belangrijk als praten.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een duodictee af. Leerling A en B krijgen beiden een verschillend briefje met daarop drie woorden en een zin (zie kopieerblad 11). Om de beurt lezen ze het woord en de zin hardop aan elkaar voor. Wanneer leerling A voorleest, schrijft leerling B het woord op. Daarna wisselen ze van rol.

Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

TAALSPRONG

Kopieerblad 11 – Les 13: Duodictee 3

Leerling A

1 klauw
2 vrouw
3 melksaus
4 De goudvis zwemt in het rond.

Leerling B

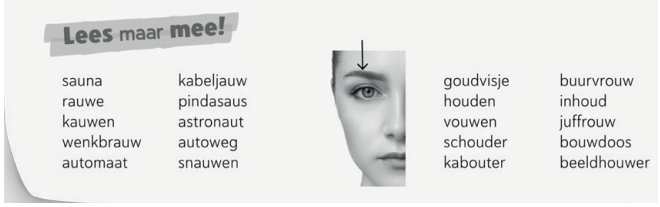
1 blauw
2 mouw
3 vleessaus
4 Ik maak een taalfout.

Didactische tip:

Voor het schrijven van woorden met 'ou' of 'au' zijn geen spellingsregels. Dit zijn zogenaamde weetwoorden.

5. Laat de leerlingen het onderdeel 'Lees maar mee!' in hun werkboek voor zich nemen.
Lees de leesrijtjes eerst hardop voor terwijl de leerlingen meelezen. Laat hen vervolgens in de rijtjes het woord zoeken dat bij de afbeelding past en dit onderstrepen in hun werkboek (wenkbrauw).
Lees de rijtjes daarna meerdere keren klassikaal en varieer in werkvormen, zoals jongens/meisjes, rij voor rij, duo's, groepjes van vier en hard/zacht lezen.

Lees maar mee!

sauna kabeljauw
rauwe pindasaus
kauwen astronaut
wenkbrauw autoweg
automaat snauwen

goudvisje buurvrouw
houden inhoud
vouwen juffrouw
schouder bouwdoos
kabouter beeldhouwer

◆ AFSLUITING

Laat de leerlingen het filmpje 'Het au-verhaal' zien.

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en verder lezen waar zij waren gebleven.

Les 14 – We lossen het op

Hoofddoel van de les
- De leerlingen kunnen in een groepje een vraag- en antwoordspel spelen.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Uitbreiden van de woordenschat met de woorden: ‘oplossen’ en ‘pesten’.
- Stellen en beantwoorden van eenvoudige vragen.
- Schrijven van een- of tweelettergrepige woorden met -ch(t).
- Lezen van twee- of meerlettergrepige woorden met -au(-), -auw(-), -ou(-), en -ouw(-).

Materialen
- Voorleesboek ‘Kees en Saar stellen zich voor’: 9. De ruzie
- Kopieerblad 12: Ruzie, wat kan ik doen?
- Werkboek: Bladzijde 52 t/m 55
- De videoclip: ‘Kom erbij!’

Voorbereiding
- Kopieer kopieerblad 12 naar posterformaat en hang het op in de klas.
- Leg twee dobbelstenen klaar voor ieder groepje.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Vooruitblik verhaal
Kern	15 minuten	1. Voorleesverhaal ‘De ruzie’
	10 minuten	2. Doelwoorden en woordschema
	10 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Zinnendictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Koorlezen
Afsluiting	5 minuten	Lied: ‘Kom erbij!’
Vrij lezen	20 minuten	

◆ START

Pak het voorleesboek ‘Kees en Saar stellen zich voor’ erbij. Vertel dat de titel van het volgende verhaal ‘De ruzie’ is.
- *Wie maakt sneller ruzie, Kees of Saar?*
- *Waarom denk je dat?*

◆ KERN

1. Lees het verhaal ‘De ruzie’ uit het voorleesboek ‘Kees en Saar stellen zich voor’ interactief voor. Laat de leerlingen het verhaal meelezen in hun werkboek.

   Bespreek daarna het verhaal en stel daarbij de volgende vragen:
   - *Waarom is Saar boos op Justin?*
   - *Wat doet Saar als Justin haar pest?*
   - *Wat doet de meester?*
   - *Waarom denkt de meester dat Saar last heeft van haar ogen?*

2. Leg de doelwoorden uit aan de hand van het verhaal.

Oplossen:

Meester John lost de ruzie op. Oplossen betekent dat je iets weer goed maakt.

Pesten:

Justin pest Saar. Pesten is als iemand gemeen doet tegen een ander en dat steeds weer opnieuw doet. Pesten is niet oké. Het kan iemand bang of verdrietig maken.

Bekijk de omschrijvingen van de doelwoorden in het werkboek en laat leerlingen hun thuistaal gebruiken om betekenis op te bouwen. Bespreek vervolgens de vertaling van de doelwoorden naar het Papiaments of een andere taal. Laat de leerlingen deze vertaling erbij schrijven.

Bespreek aan de hand van de poster 'Ruzie, wat kan ik doen?' (kopieerblad 12) hoe je op verschillende manieren kunt reageren om een ruzie op te lossen. Beeld het ook uit met de leerlingen.

Didactische tip:

Mocht er ruzie of onenigheid in de klas voorkomen, verwijs dan naar de poster en laat de leerlingen aangeven welke optie ze het beste kunnen toepassen in die situatie.

3. *Opdracht 1 (drietallen)*
   Laat de leerlingen het dobbelspel 'Dit ben ik' spelen. Leg de spelregels uit: Om de beurt gooien de leerlingen met twee dobbelstenen. Bij iedere combinatie hoort een vraag. Degene die met de dobbelsteen gooit, stelt deze vraag aan een andere leerling in zijn groepje. Deze geeft antwoord op de vraag. Dan is de volgende persoon aan de beurt.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een zinnendictee af. Lees een korte zin voor waarin het doelwoord voorkomt. Herhaal het doelwoord uit de zin. Laat de leerlingen het woord nazeggen en vervolgens opschrijven.
   1. Ik dacht dat ik het wist. — Schrijf op: dacht
   2. Ik ruik de zeelucht. — Schrijf op: zeelucht
   3. Dat is echt gebeurd. — Schrijf op: echt
   4. En schrijf nu de hele zin op: — De vrucht is zacht.

   Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

   Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

5. Laat de leerlingen het onderdeel 'Lees maar mee!' in hun werkboek voor zich nemen.
   Lees de leesrijtjes eerst hardop voor terwijl de leerlingen meelezen. Laat hen vervolgens in de rijtjes het woord zoeken dat bij de afbeelding past en dit onderstrepen in hun werkboek (augurk).
   Lees de rijtjes daarna meerdere keren klassikaal en varieer in werkvormen, zoals jongens/meisjes, rij voor rij, duo's, groepjes van vier en hard/zacht lezen.

◆ AFSLUITING

Zing samen het lied 'Kom erbij!'.

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en verder lezen waar zij waren gebleven.

Les 15 – De bril

Hoofddoel van de les
- De leerlingen kunnen een stukje schrijven over zichzelf en hun vrienden met taalsteun.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Begrijpen van de woorden van de week.
- Schrijven van eenvoudige zinnen.
- Schrijven van woorden met de spellingsmoeilijkheden van de week.
- Lezen van een verhaaltje met de leesmoeilijkheden van de week.

Materialen
- Voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor': 10. De bril
- Werkboek: Bladzijde 56 t/m 59

Voorbereiding
- Maak kaartjes van de eigenschappen die in de woordspin van les 12 staan. Stop deze kaartjes in een pot. Plak er een sticker 'eigenschappen' op.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Spel: 'Wat past bij jou?'
Kern	15 minuten	1. Voorleesverhaal 'De bril'
	10 minuten	2. Herhalen doelwoorden van de week
	10 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Klassiek dictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Koorlezen en echolezen
Afsluiting	5 minuten	Hoe los je het op?
Vrij lezen	20 minuten	

◆ START

Speel het spel 'Wat past bij jou?' Lees de onderstaande zinnen voor en vraag de leerlingen of ze zich hier in herkennen. Een duim omhoog als het bij ze past, een duim omlaag als het niet bij hen past.

Ik help wel eens een vriend.
Ik speel graag samen.
Soms vind ik het ook fijn om iets alleen te doen.
Ik heb wel eens een nieuwe vriend gemaakt.
Ik ben slordig.
Ik vind het moeilijk om met iemand te praten die ik niet ken.
Ik vind het makkelijk om met iemand te praten die ik niet ken.

Vraag de leerlingen wat ze opvalt.

◆ KERN

1. Grijp kort terug op het vorige verhaal 'De ruzie' door de volgende vragen te stellen:
   - *Heb jij weleens ruzie met je vrienden?*
   - *Hoe los je dat op?*

   Lees het verhaal 'De bril' uit het voorleesboek 'Kees en Saar stellen zich voor' interactief voor. Laat de leerlingen het verhaal meelezen in hun werkboek. Laat de leerlingen tussendoor voorspellen wat er gaat gebeuren.

   Bespreek daarna het verhaal en stel daarbij de volgende vragen:
   - *Waarom moet Saar een bril dragen?*
   - *Saar is bang dat ze wordt gepest. Is dat ook gebeurd?*
   - *Hoe reageert de klas als Saar haar bril opzet?*

2. Speel het spel 'Ra, ra, welke eigenschap is het?'. Pak een kaartje uit de pot met de eigenschappen. Beeld de eigenschap uit en laat de leerlingen raden om welke eigenschap het gaat. Herhaal dit een paar keer.

   Draai het daarna om. Kies zonder te kijken een kaartje uit de pot 'Eigenschappen'. Plak dit met plakband op uw voorhoofd. Ga voor de klas staan. Laat alle leerlingen tegelijk de eigenschap uitbeelden. Raad de eigenschap die de leerlingen uitbeelden.

3. *Opdracht 1 (individueel)*
   Laat de leerlingen iets over hun vrienden en hun eigen eigenschappen schrijven.
   Laat de leerlingen daarna hun ingevulde pagina open op tafel leggen. De leerlingen lopen door de klas, lezen elkaars pagina's en geven elkaar complimenten. Stimuleer de leerlingen om op zoek te gaan naar overeenkomsten en verschillen tussen zichzelf en hun klasgenoten. Daarna kunnen de leerlingen nog iets toevoegen of veranderen aan hun eigen pagina.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een klassiek dictee af. Lees de woorden en de zin één voor één hardop voor. De leerlingen schrijven de woorden en de zin op.
   1. maanlicht
   2. zeezout
   3. tocht
   4. De pauw lust geen saus.

   Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

   Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

5. Laat de leerlingen het onderdeel 'Lees maar mee!' in hun werkboek voor zich nemen.
   Lees het verhaaltje eerst zelf voor en laat de leerlingen meelezen. Lees het verhaaltje daarna enkele keren hardop met de leerlingen en varieer tempo, volume, intonatie, rollen en ondersteuning met gebaren.
   Laat de leerlingen in tweetallen echolezen. Leerling A leest een zin, leerling B herhaalt de zin. Draai vervolgens de rollen om.

Lees maar mee!

Juffrouw Pien staat voor de klas.
'Vandaag praten we over beroepen,' zegt ze.
'Wie wil vertellen wat zijn ouders doen?'
Sien steekt haar hand op: 'Mijn moeder is juffrouw.'
'Mijn vader is brandweerman,' zegt Tim trots.
'Mijn moeder is automonteur,' zegt Emma.
Dan zegt Teun: 'Mijn vader is bouwvakker.
Hij maakt huizen.'
Juffrouw Pien schrijft alle beroepen op het bord.
Astronaut, dokter, bakker en kok komen er ook bij.
Opeens steekt Sam zijn hand op.
'Mijn vader heeft een heel raar beroep,' zegt hij zacht.
'Mijn vader is beeldhouwer.'
'Wat doet een beeldhouwer precies?' vraagt juffrouw Pien.
'Hij maakt beelden van steen,' zegt Sam.
'Wat knap!' zegt juffrouw Pien.
Sam knikt. 'Laatst maakte hij een beeld van mij.'
'En leek het goed?' vraagt Tim.
'Niet echt,' zegt Sam.
'Mijn moeder keek ernaar en vroeg: 'Wie is dat?'
'Dat is Sam!' zei mijn vader.
'Toen zei mijn moeder: 'O, ik dacht dat dat de buurman was!'
De hele klas moet lachen.

Didactische tip:

Koppel een zwakkere leerling aan een iets sterkere leerling. Laat de leerlingen samen de tekst tegelijk hardop voorlezen.

◆ AFSLUITING

Omschrijf een conflictsituatie en vraag de leerlingen wat ze zouden doen. Verwijs daarbij naar de poster 'Ruzie, wat kan ik doen?'.

Saar maakt een tekening. Justin loopt langs en wil ook kleuren. Zonder iets te zeggen pakt hij de kleurpotloden van Saar en loopt naar zijn eigen tafel. Saar wordt boos. Ze loopt naar Justin en trekt hem aan zijn haren. Hoe zou jij dit oplossen?

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en verder lezen waar zij waren gebleven.

Les 16 – Herhalingsdag 1

Hoofddoel van de les
- De leerlingen kunnen een poster maken waarbij ze dingen over zichzelf opschrijven.

Subdoelen
- Begrijpen van de woorden van het thema.
- Schrijven van eenvoudige zinnen over zichzelf.
- Schrijven van woorden met de spellingsmoeilijkheden van het thema.
- Lezen van een verhaaltje met de leesmoeilijkheden van het thema.

Materialen
- Kopieerblad 13: Signaleringstoets
- Mijn woordenboek: Bladzijde 2 t/m 7
- Posters 1, 2 en 3: 'Dit-ben-ik'-posters van meester John, Kees en Saar
- Werkboek: Bladzijde 60
- Het lied: 'Kijk eens in de spiegel'

Voorbereiding
- Kopieer de signaleringstoets voor alle leerlingen.
- A3-formaat karton in verschillende kleuren voor iedere leerling.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Dit ben ik
Kern	10 minuten	1. Signaleringstoets
	10 minuten	2. Mijn woordenboek
	15 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Klassiek dictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Verhaaltje kettinglezen
Afsluiting	5 minuten	Lied: 'Kijk eens in de spiegel'
Vrij lezen	20 minuten	Creatieve opdracht

◆ START

Vertel dat de leerlingen dit thema veel geleerd hebben over zichzelf. Schrijf de volgende zinnen op het bord:

Ik ben ...

Ik kan goed ...

Mijn familie is ...

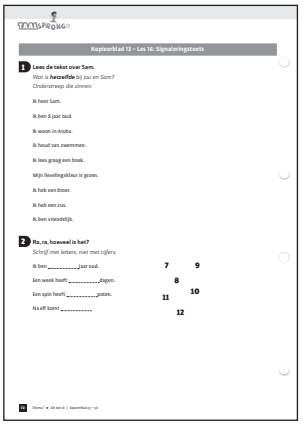
Mijn hobby is ...

Mijn lievelings ... is ...

Vraag de leerlingen om iets over zichzelf te vertellen in één zin. Ze mogen hierbij de voorbeeldzinnen op het bord gebruiken. Maak een snel rondje door de klas. Begin met uzelf.

◆ KERN

1. Neem de signaleringstoets van thema 1 klassikaal af. Deze toets bestaat uit drie onderdelen.
   Bij onderdeel 1 lezen de leerlingen de tekst en onderstrepen zij de informatie die ook op henzelf van toepassing is.
   Bij onderdeel 2 schrijven de leerlingen de verschillende getallen in letters op.
   Bij onderdeel 3 schrijven de leerlingen iets op over verschillende aspecten van zichzelf.

Kopieerblad 13 – Les 16: Signaleringstoets

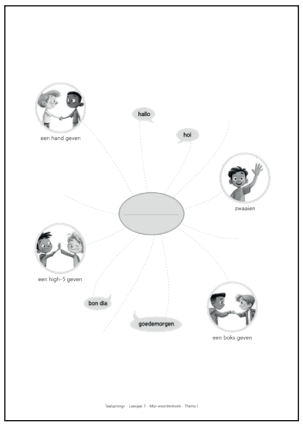
1 Lees de tekst over Sam.
Wat is hetzelfde bij jou en Sam?
Onderstreep die zinnen.

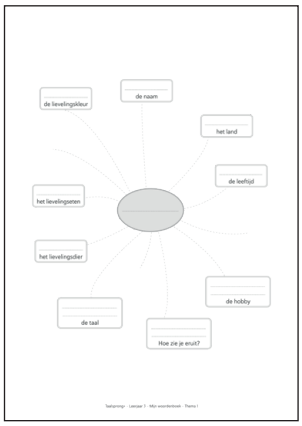
Ik heet Sam.
Ik ben 8 jaar oud.
Ik woon in Aruba.
Ik houd van zwemmen.
Ik lees graag een boek.
Mijn lievelingskleur is groen.
Ik heb een broer.
Ik heb een zus.
Ik ben vriendelijk.

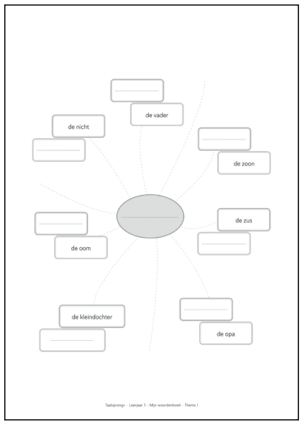
2 Ra, ra, hoeveel is het?
Schrijf met letters, niet met cijfers.

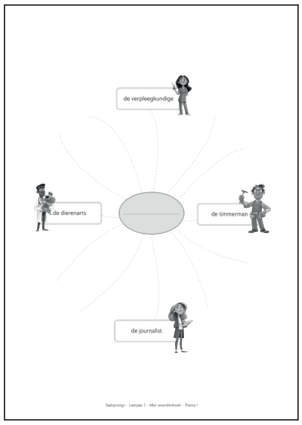
Ik ben _____ jaar oud. 7 9
Een week heeft _____ dagen. 8
Een spin heeft _____ poten. 11 10
Na elf komt _____ 12

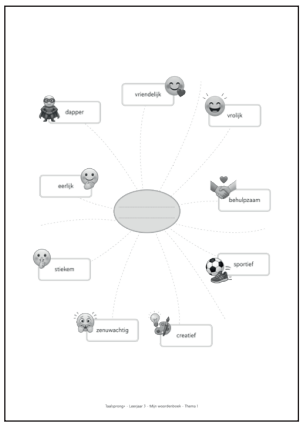
2. Laat de leerlingen in 'Mijn woordenboek' de woordschema's van het thema aanvullen met de ontbrekende doelwoorden. Het gaat om de woordschema's GROETEN, JEZELF VOORSTELLEN, DE FAMILIE, HET BEROEP, DE EIGENSCHAP en DE TEGENSTELLING.

3. Laat de 'Dit-ben-ik'-posters van meester John, Kees en Saar zien. Leg uit dat de leerlingen nu hun eigen 'Dit-ben-ik'-poster op A3-formaat gaan maken. Hiervoor gebruiken ze de informatie die zij de afgelopen weken hebben verzameld. Bespreek kort welke onderdelen op de poster kunnen komen, zoals informatie over henzelf (naam, leeftijd, uiterlijk, hobby, lievelingskleur), hun familie, hun toekomstig beroep en over hun vrienden. Adviseer de leerlingen om eerst met potlood te werken, zodat zij hun poster gemakkelijk kunnen aanpassen of verbeteren.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een klassiek dictee af. Lees de woorden en de zin één voor één hardop voor. De leerlingen schrijven de woorden en de zin op.
   1. sterk
   2. film
   3. kracht
   4. Mijn voornaam is Saar.

   Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

   Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

5. Laat de leerlingen het onderdeel 'Lees maar mee!' in hun werkboek voor zich nemen.
   Lees het verhaaltje eerst zelf voor en laat de leerlingen meelezen. Lees het verhaaltje daarna enkele keren hardop met de leerlingen en varieer tempo, volume, intonatie, rollen en ondersteuning met gebaren.
   Vervolg met kettinglezen: de leerlingen lezen om de beurt hardop een zin of stukje van de tekst.

Didactische tip:

Bepaal vooraf de volgorde (bijvoorbeeld rij voor rij of volgens zitplaatsen), zodat het tempo erin blijft en iedereen betrokken is. Grijp alleen kort in bij fouten door het juiste woord voor te zeggen en laat de leerling direct verder lezen.

◆ AFSLUITING

Herhaal het lied ‘Kijk eens in de spiegel’.

VRIJ LEZEN

Vraag de leerlingen om hun leesboek erbij te pakken. Laat de leerlingen een klein, spannend of grappig stukje uit hun boek kiezen en voorlezen aan de rest van de klas (of aan een groepje).

De leerlingen pakken hun leesboek en lezen verder waar zij waren gebleven.

Les 17 – Herhalingsdag 2

Hoofddoel van de les
- De leerlingen kunnen een poster maken waarbij ze dingen over zichzelf opschrijven.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Begrijpen van de woorden van het thema.
- Controleren van de 'Dit-ben-ik'-poster.
- Schrijven van woorden met de spellingsmoeilijkheden van het thema.
- Lezen van een verhaaltje met de leesmoeilijkheden van het thema.

Materialen
- Mijn woordenboek: Bladzijde 2 t/m 7
- Werkboek: Bladzijde 61 t/m 63

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Het leukste woord
Kern	5 minuten	1. Consolideren doelwoorden
	10 minuten	2. Differentiatie tekstbegrip
	20 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Klassiek dictee
	5 minuten	5. Lees maar mee! Verhaaltje kettinglezen
Afsluiting	5 minuten	Praatje maken met elkaar
Vrij lezen	20 minuten	

◆ START

Schrijf een doelwoord uit dit thema op het bord dat u zelf erg leuk vindt. Vertel dat de leerlingen dit thema veel nieuwe woorden hebben geleerd en leg kort uit waarom dit uw lievelingswoord is. Vraag daarna aan de leerlingen welk woord hun lievelingswoord van het thema is en maak een kort rondje door de klas.

◆ KERN

1. Bekijk met de leerlingen de woordschema's in hun woordenboek. Kies een woordschema dat u nog wilt oefenen. Kies uit de onderstaande consolideeroefeningen een oefening die bij het woordschema past.

   Samen op het (digi)bord
   Teken een leeg woordschema op het bord. Leerlingen vullen het schema klassikaal aan.

   Estafette schrijven
   Maak groepjes van 5 tot 10 leerlingen. Ieder groepje krijgt een blaadje met daarop een leeg woordschema. Elke leerling voegt één woord toe aan het woordschema.

   Maak een verhaal
   Laat de leerlingen drie woorden uit een woordschema kiezen waarmee ze een kort verhaaltje schrijven.

   Woordenschatstrip
   Laat leerlingen een strip tekenen van 3 tot 6 plaatjes waarin ze drie woorden uit het thema gebruiken in een verhaaltje. Laat ze die woorden onderstrepen in hun tekstballonnen.

   Beweeg en leer
   Plak woorden verspreid op de muren. Lees een omschrijving of geef een voorbeeldzin. Laat de leerlingen rennen/wijzen naar het juiste woord.

   Uitbeelden
   Beeld verschillende woorden uit en laat de leerlingen raden om welk woord het gaat.

   Tegenstellingen
   Vraag twee leerlingen om voor de klas te komen. Laat de leerlingen verschillen en overeenkomsten opnoemen tussen deze leerlingen.
   - *Wat is het verschil?*
   - *Wat is hetzelfde?*

2. Op grond van het resultaat van de signaleringstoets (onderdeel 1) gaan de leerlingen een ondersteunende of een uitdagende opdracht maken.

Ondersteunende opdracht	Uitdagende opdracht
Laat de leerlingen de tekst lezen en aangeven wie het zegt. Is het Kees of Saar?	Laat de leerlingen de tekst lezen en zelf drie vragen bij de tekst bedenken en opschrijven. Deze vragen laten ze een andere leerling beantwoorden.

3. Laat de leerlingen verder werken aan hun eigen 'Dit-ben-ik'-poster. Wijs ze op de 'Dit-ben-ik'-posters van meester John, Kees en Saar en vraag ze om aan de hand van deze posters te checken of ze alle informatie verwerkt hebben in hun eigen poster.

Didactische tip:

Wijs de leerlingen erop dat een zin met een hoofdletter begint en met een punt eindigt. Leg ook uit dat zij bij een opsomming van drie of meer eigenschappen komma's tussen de woorden plaatsen en vóór het laatste woord 'en' gebruiken.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een klassiek dictee af. Lees de woorden en de zin één voor één hardop voor. De leerlingen schrijven de woorden en de zin op.
   1. zwart
   2. storm
   3. maanvlucht
   4. De voetbal is zacht.

   Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

   Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

5. Laat de leerlingen het onderdeel 'Lees maar mee!' in hun werkboek voor zich nemen.
   Lees het verhaaltje eerst zelf voor en laat de leerlingen meelezen. Lees het verhaaltje daarna enkele keren hardop met de leerlingen en varieer tempo, volume, intonatie, rollen en ondersteuning met gebaren.
   Vervolg met kettinglezen: de leerlingen lezen om de beurt hardop een zin of stukje van de tekst.

◆ AFSLUITING

Laat de leerlingen rondlopen en een praatje maken met elkaar. Schrijf de stappen op het bord.

1. Kijk de ander aan en lach.
2. Zeg 'hallo!'.
3. Stel een vraag.
4. Luister goed naar het antwoord.
5. Zeg zelf ook iets terug.

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en verder lezen waar zij waren gebleven.

Les 18 – Herhalingsdag 3

Hoofddoel van de les
- De leerlingen weten waar ze op moeten letten als ze iets presenteren.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Begrijpen van de woorden van het thema.
- Presenteren van de 'Dit-ben-ik'-poster aan een andere leerling.
- Schrijven van woorden met de spellingsmoeilijkheden van het thema.
- Lezen van een verhaaltje met de leesmoeilijkheden van het thema.

Materialen
- Posters 1, 2 en 3: 'Dit-ben-ik'-posters van meester John, Kees en Saar
- Mijn woordenboek: Bladzijde 2 t/m 7
- Werkboek: Bladzijde 64 t/m 67
- De videoclip: 'Kom erbij!'

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Herhalen 'Dit-ben-ik'-posters
Kern	5 minuten	1. Consolideren doelwoorden
	5 minuten	2. Differentiatie spelling
	20 minuten	3. Werken aan eindopdracht
	10 minuten	4. Schrijf maar op! Klassiek dictee
	10 minuten	5. Lees maar mee! Toneellezen
Afsluiting	5 minuten	Lied: 'Kom erbij!'
Vrij lezen	20 minuten	

◆ START

Laat de 'Dit-ben-ik'-posters van meester John, Kees en Saar zien. Vertel dat de 'Dit-ben-ik'-posters van de leerlingen bijna klaar zijn. Vraag welke poster het meeste op hun eigen poster lijkt en waarom. Maak snel een rondje door de klas.

◆ KERN

1. Bekijk met de leerlingen de woordschema's in hun woordenboek. Kies een woordschema dat u nog wilt oefenen. Kies uit de consolideeroefeningen van les 17 een oefening die bij het woordschema past.

2. Op grond van het resultaat van de signaleringstoets (onderdeel 2) gaan de leerlingen een ondersteunende of een uitdagende opdracht maken.

Ondersteunende opdracht	Uitdagende opdracht
Laat de leerlingen het juiste woord opschrijven in de zin.	Laat de leerlingen in tweetallen bij elkaar een dictee afnemen.De leerlingen kiezen zelf de woorden uit het dictee van les 16 en 17.

3. *Opdracht 1 (tweetallen)*
   Laat de leerlingen elkaars 'Dit-ben-ik'-posters vergelijken en bespreken. Laat ze hierbij de checklist in hun werkboek gebruiken. Hier kunnen ze afvinken of alle onderdelen in de 'Dit-ben-ik'-poster verwerkt zijn.
   Geef de leerlingen hierna nog een paar minuten de kans om wat dingen toe te voegen of te verbeteren aan hun 'Dit-ben-ik'-poster.

   Opdracht 2 (tweetallen)
   Vertel dat alle 'Dit-ben-ik'-posters klaar zijn en dat de leerlingen hun eigen 'Dit-ben-ik'-poster mogen presenteren aan anderen. Presenteren is iets vertellen of laten zien aan andere mensen. Bespreek aan de hand van de tips in het werkboek waar je op moet letten bij een presentatie.

   Laat de leerlingen de presentatie van hun 'Dit-ben-ik'-poster voorbereiden door in tweetallen te oefenen. Hierbij letten ze op de tips in het werkboek.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een klassiek dictee af. Lees de woorden en de zin één voor één hardop voor. De leerlingen schrijven de woorden en de zin op.
   1. zwaai
   2. voortand
   3. ijsbeer
   4. Ik stoei met mijn nicht.

   Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

   Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

5. Laat de leerlingen het onderdeel 'Lees maar mee!' in hun werkboek voor zich nemen.
   Modelleer kort hoe toneellezen werkt en lees een fragment voor (met intonatie en emotie).

   Laat de leerlingen de tekst in groepjes toneellezen. Bespreek vooraf kort de werkwijze. Leerlingen leven zich in hun rol in en lezen met passende intonatie. Woorden tussen haakjes, zoals *boos* of *blij*, geven aan hoe iets gezegd wordt en worden niet hardop voorgelezen.

Bekijk de tekst samen, bepaal het aantal rollen (4) en verdeel deze onder de leerlingen.
Laat leerlingen hun eigen tekst eerst stil lezen. Daarna oefenen zij het toneellezen in groepjes van vier.

Lees maar mee!

Koekjes bakken

Verteller: Het is zondag.
Saar en Kees zijn thuis.
Ze liggen samen in de hangmat.

Saar: Kees, ik verveel me.
Ik wil iets leuks doen vandaag.
Maar ik weet niet wat.
Weet jij iets wat ik kan doen?

Kees: Pak een boek en ga lezen.

Saar: *(lacht)* Ik ga echt niet lezen op zondag.
Ik wil iets leuks doen.

Kees: Lezen is leuk!

Saar: Ik heb geen leuk boek.
Ik wil koekjes bakken.
Ik houd van koekjes!

Kees: Weet jij hoe dat moet?

Saar: Mama heeft een kookboek.
Daar staat het in.

Kees: Leuk!
Ik wil ook koekjes bakken.
Wat heb je nodig?

Saar: Ik pak het kookboek.
Hier staat: meel, boter, suiker en lauwe water.
En ook een snufje zout.
Een kom, een lepel, een bakplaat en een oven.

Verteller: Kees en Saar zetten alle spullen klaar.

Kees: Saar, jij leest voor.
Ik doe wat jij zegt.
Wacht! Ik doe eerst een schort om.
Ik wil niet vies worden.
Begin maar.

Lees maar mee!

Saar: Pak de kom.
Doe het meel, de boter, de suiker en het lauwe water in de kom.
Niet knoeien!

Kees: *(lacht)* Dat staat er niet.
Wat moet ik nu doen?

Saar: Roer met de lepel alles door elkaar.
Kneed het deeg met je handen.

Kees: *(kijkt vies)* Het deeg plakt aan mijn handen.
Dit gaat fout!

Saar: Hier staat: als het deeg te veel plakt, doe er meel bij.

Kees: Het deeg is klaar!
Wat moet ik nu doen?

Saar: Zet de oven aan.
Verdeel het deeg in stukjes.
Daarna leg je de stukjes deeg op de bakplaat.
Zet de bakplaat in de oven.

Kees: *(zucht)* Nu moeten we wachten.
Het ruikt lekker.
Ik houd van deze geur.

Saar: Koekjes met een glas melk.
Dat is pas lekker.

Verteller: Mama komt de keuken binnen.

Mama: *(verbaasd)* Wat zijn jullie aan het doen?

Kees: Ik bak koekjes.
(lacht of plaagt) En Saar leest een boek.

Saar: *(steekt haar tong uit naar Kees)*

Didactische tip:

Wijs de leerlingen erop dat als iemand een woord niet kan lezen, dat je het voor mag zeggen. Maakt een leerling een fout, laat hem of haar dan eerst de rest van de zin lezen en wijs dan de fout aan. De leerling leest de zin dan nog een keer.

◆ AFSLUITING

Herhaal het lied 'Kom erbij!'.

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en verder lezen waar zij waren gebleven.

Les 19 – Herhalingsdag 4

Hoofddoel van de les
- De leerlingen oefenen hun presentatie en kunnen aangeven wat goed en minder goed ging.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Begrijpen van de woorden van het thema.
- Presenteren van de 'Dit-ben-ik'-poster aan een klein groepje.
- Reflecteren op hun presentatie.
- Schrijven van woorden met de spellingsmoeilijkheden van het thema.
- Lezen van een verhaaltje met de leesmoeilijkheden van het thema.

Materialen
- Werkboek: Bladzijde 68 t/m 70
- Het lied: 'Kijk eens in de spiegel'
- De videoclip: 'Ik ben ik'
- De videoclip: 'Wat je worden wil'
- De videoclip: 'Kom erbij!'

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Kies een liedje
Kern	5 minuten	1. Differentiatie woordenschat
	30 minuten	2. Presenteren eindopdracht
	10 minuten	3. Schrijf maar op! Klassiek dictee
	5 minuten	4. Lees maar mee! Toneellezen
Afsluiting	5 minuten	Evaluatie presentatie

◆ START

Schrijf de titels van de liedjes die de leerlingen dit thema geleerd hebben op het bord.

Kijk eens in de spiegel.

Ik ben ik.

Wat je worden wil.

Kom erbij!

Laat de leerlingen stemmen wat het lievelingsliedje van het thema is en herhaal dit lied nog een keer.

◆ KERN

1. Op grond van het resultaat van de signaleringstoets (onderdeel 3) gaan de leerlingen een ondersteunende of een uitdagende opdracht maken.

Ondersteunende opdracht	Uitdagende opdracht
Laat de leerlingen aankruisen of het een verschil is of hetzelfde.	Laat de leerlingen twee kinderen tekenen. In de tekening moeten twee verschillen en twee dingen die hetzelfde zijn, zichtbaar zijn. Ze beschrijven bij elkaars tekening de verschillen en overeenkomsten.

2. Laat de leerlingen in groepjes van vier hun 'Dit-ben-ik'-poster presenteren.

   Opdracht 1 (groepje van vier)
   Na afloop van iedere presentatie geven de leerlingen elkaar feedback aan de hand van de luisterhulp in het werkboek. Laat de leerlingen de vragen invullen en de spreker één top en één tip geven. Let erop dat dit op een respectvolle manier gebeurt.

   Opdracht 2 (individueel)
   Laat de leerlingen zichzelf een top en een tip geven.

3. Laat de leerlingen het onderdeel ‘Schrijf maar op!’ in hun werkboek voor zich nemen en neem een klassiek dictee af. Lees de woorden en de zin één voor één hardop voor. De leerlingen schrijven de woorden en de zin op.
   1. hoofd
   2. suas
   3. stoei
   4. In het weiland staat een geit.

   Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

   Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

4. Laat de leerlingen het onderdeel ‘Lees maar mee!’ uit les 18 in hun werkboek voor zich nemen.
   Vertel de leerlingen dat ze de tekst uit de vorige les nogmaals in een groepje gaan toneellezen. Deze keer kiezen ze een andere rol. Laat de leerlingen eerst hun eigen rol arceren in hun werkboek.

◆ AFSLUITING

Bespreek hoe de presentaties en het geven van feedback verliepen. Stel hierbij de volgende vragen:

- *Hoe ging je presentatie?*
- *Welke top en tip kreeg je?*
- *Wat zou je de volgende keer anders doen?*

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en verder lezen waar zij waren gebleven.

Les 20 – Presentatie eindopdracht

Hoofddoel van de les
- De leerlingen kunnen zichzelf presenteren aan de hand van een ‘Dit-ben-ik’-poster.

Subdoelen
- Begrijpen van de strekking van een verhaal.
- Begrijpen van de woorden van het thema.
- Presenteren van de ‘Dit-ben-ik’-poster aan anderen.
- Schrijven van woorden met de spellingsmoeilijkheden van het thema.
- Lezen van een verhaaltje met de leesmoeilijkheden van het thema.

Materialen
- Kopieerblad 14: Controletoets
- Werkboek: Bladzijde 71

Voorbereiding
- Hang de ‘Dit-ben-ik’-posters van de leerlingen verspreid in de klas. Zorg ervoor dat de leerlingen bij hun eigen poster kunnen staan om deze te presenteren.
- Kopieer de controletoets voor alle leerlingen.

Lesoverzicht

Start	5 minuten	Spel: ‘Wie is het?’
Kern	15 minuten	1. Controletoets
	20 minuten	2. Presenteren eindopdracht
	10 minuten	3. Schrijf maar op! Klassiek dictee
	5 minuten	4. Lees maar mee! Verhaaltje kettinglezen
Afsluiting	5 minuten	Evaluatie eindopdracht
Vrij lezen	20 minuten	

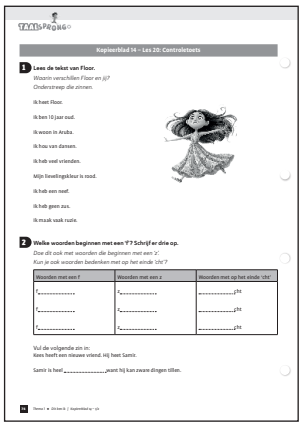
◆ START

Bekijk samen het resultaat van de ‘Dit-ben-ik’-posters. Speel het spel ‘Wie is het?’ Omschrijf een leerling aan de hand van een ‘Dit-ben-ik’-poster en laat de leerlingen raden om welke klasgenoot het gaat. Bijvoorbeeld:

Hij heeft een broer en een zus.
Hij houdt van tennis.
Zijn lievelingskleur is groen.
Ra, ra, wie is het?

◆ KERN

1. Neem de controletoets van thema 1 klassikaal af. Deze toets bestaat uit drie onderdelen.
   Bij onderdeel 1 gaan de leerlingen de tekst lezen en onderstrepen waarin ze verschillen met Floor.
   Bij onderdeel 2 gaan de leerlingen woorden met ‘f’, ‘z’ en ‘ch’ opschrijven.
   Bij onderdeel 3 gaan de leerlingen iets opschrijven over verschillende aspecten van zichzelf.

Kopieerblad 14 – Les 20: Controletoets

1 Lees de tekst van Floor.
Waarin verschillen Floor en jij?
Onderstreep die zinnen.

Ik heet Floor.
Ik ben 10 jaar oud.
Ik woon in Aruba.
Ik hou van dansen.
Ik heb veel vrienden.
Mijn lievelingskleur is rood.
Ik heb een neef.
Ik heb geen zus.
Ik maak vaak ruzie.

2 Welke woorden beginnen met een ‘f’? Schrijf er drie op.
Zoe dit ook met woorden die beginnen met een ‘z’.
Kun je ook woorden bedenken met op het einde ‘cht’?

Woorden met een f	Woorden met een z	Woorden met op het einde ‘cht’
f_____	z_____	_____cht
f_____	z_____	_____cht
f_____	z_____	_____cht

Vul de volgende zin in:
Kees heeft een nieuwe vriend. Hij heet Samir.
Samir is heel _____want hij kan zware dingen tillen.

2. Laat de leerlingen de tops and tips van de vorige les doornemen. Herhaal ook met de leerlingen de presentatietips van les 18.

   Nodig leerlingen uit andere klassen of ouders uit om langs alle 'Dit-ben-ik'-posters te lopen. Iedere leerling staat bij zijn eigen 'Dit-ben-ik'-poster en vertelt er iets over aan voorbijlopende gasten.

3. Laat de leerlingen het onderdeel 'Schrijf maar op!' in hun werkboek voor zich nemen en neem een klassiek dictee af. Lees de woorden en de zin één voor één hardop voor. De leerlingen schrijven de woorden en de zin op.
   1. zwembad
   2. dwerghond
   3. speelgoed
   4. Ik groei heel hard.

   Laat de leerlingen daarna in hun werkboek aangeven of zij denken dat zij het woord of de zin correct hebben geschreven.

   Bespreek vervolgens de antwoorden klassikaal door de woorden en de zin op het bord te schrijven. De leerlingen kijken hun eigen werk na en verbeteren waar nodig de spelling.

4. Laat de leerlingen het onderdeel 'Lees maar mee!' in hun werkboek voor zich nemen.
   Lees het verhaaltje eerst zelf voor en laat de leerlingen meelezen. Lees het verhaaltje daarna enkele keren hardop met de leerlingen en varieer tempo, volume, intonatie, rollen en ondersteuning met gebaren.
   Vervolg met kettinglezen: de leerlingen lezen om de beurt hardop een zin of stukje van de tekst.

Lees maar mee!

Een nieuwe start!
Saar en Kees gaan nu al een paar weken naar hun nieuwe school.
Ze vinden het al gauw fijn op school.
Meester John is lief, leuk, grappig en soms een beetje streng.
Saar en Kees hebben al veel vrienden gemaakt.
Ze hebben ook al veel spannende dingen beleefd.
Ze hebben kleine hondjes gered.
Ze hebben een dief gepakt.
Saar heeft ruzie gemaakt, al twee keer!
Kees is nu een voetbalheld in klas 3.
Zonder te voetballen. Dat is pas knap!
Ze hebben ook nog een gekke juffrouw ontmoet.
Ja, het is nooit saai met Saar en Kees.

◆ AFSLUITING

Bespreek hoe de presentaties verliepen:
- *Ben je tevreden over je 'Dit-ben-ik'-poster? Waarom wel/niet?*
- *Hoe ging je presentatie?*
- *Wat vond je leuk?*

VRIJ LEZEN

Laat de leerlingen hun leesboek pakken en verder lezen waar zij waren gebleven.

Kopieerbladen

Kopieerblad 1 – Les 1: Wandeldictee 1
Kopieerblad 2 – Les 1: Bingokaart
Kopieerblad 3 – Les 2: Mijn boek
Kopieerblad 4 – Les 3: Duodictee 1
Kopieerblad 5 – Les 6: Wandeldictee 2
Kopieerblad 6 – Les 8: Duodictee 2
Kopieerblad 7 – Les 8: Zoek je familie
Kopieerblad 8 – Les 11: Wandeldictee 3
Kopieerblad 9 – Les 11: Boekensafari
Kopieerblad 10 – Les 12: Eigenschappen
Kopieerblad 11 – Les 13: Duodictee 3
Kopieerblad 12 – Les 14: Ruzie, wat kan ik doen?
Kopieerblad 13 – Les 16: Signaleringstoets
Kopieerblad 14 – Les 20: Controletoets

Kopieerblad 1 – Les 1: Wandeldictee 1

1 klopt

2 prikt

3 kwark

4 Tim knipt in de krant.

Kopieerblad 2 – Les 1: Bingokaart

Een boek met een dier op de kaft Titel:	Een boek met een harde kaft Titel:	Een dik boek Titel: .....
Een boek met plaatjes Titel:	**BINGO** 	Een boek zonder plaatjes Titel: .....
Een dun boekje Titel:	Een boek met veel plaatjes Titel:	Een stripboek Titel: .....

Kopieerblad 3 – Les 2: Mijn boek

De titel van mijn boek is:

.....

De schrijver van mijn boek is:

.....

Ik heb het boek gekozen, omdat

.....

Kopieerblad 4 – Les 3: Duodictee 1

Leerling A

1 doei

2 eiwit

3 mooi

4 Ik maai het gras in de wei.

Leerling B

1 groei

2 kleipot

3 draait

4 De geit lust het hooi.

Kopieerblad 5 – Les 6: Wandeldictee 2

1 fles

2 speeltuin

3 feestmuts

4 Kees pakt snoep uit de pot.

Kopieerblad 6 – Les 8: Duodictee 2

Leerling A

1 prijs

2 iemand

3 bijnaam

4 De hond ligt in zijn mand.

Leerling B

1 grijs

2 niemand

3 vijftien

4 Mijn mond staat in brand.

Kopieerblad 7 – Les 8: Zoek je familie

Saar	Naomi	Justin	John	Anna
				

Ik ben de zus van Saar.	Ik ben de moeder van Justin.
Ik ben de nicht van Saar.	Ik ben de tante van Justin.
Ik ben de neef van Saar.	Ik ben de broer van John.
Ik ben de opa van Saar.	Ik ben de nicht van John.
Ik ben de broer van Saar.	Ik ben de neef van John.
Ik ben de papa van Naomi.	Ik ben de mama van John.
Ik ben de nicht van Naomi.	Ik ben de zus van John.
Ik ben de opa van Naomi.	Ik ben de tante van Anna.
Ik ben de moeder van Naomi.	Ik ben de oma van Anna.
Ik ben de zus van Naomi.	Ik ben de lievelingszus van Anna.
Ik ben de opa van Justin.	Ik ben de mama van Anna.
Ik ben de oom van Justin.	Ik ben de broer van Anna.
Ik ben de neef van Justin.	

Kopieerblad 8 – Les 11: Wandeldictee 3

1 glimlach

2 zacht

3 zonlicht

4 Saar heeft een vlecht in het haar.

Kopieerblad 9 – Les 11: Boekensafari

1. Welk boek zou jij als eerste willen lezen?

   Titel: .....

2. Welk boek maakt je nieuwsgierig?

   Titel: .....

3. Welk boek heeft de mooiste kaft?

   Titel: .....

4. Welk boek lijkt het meest op jouw leven?

   Titel: .....

5. Welk boek zou je willen lezen in het weekend?

   Titel: .....

Kies één boek en kruis aan waarom je dit boek hebt gekozen.

Boek: .....

- ☐ De kaft is mooi.
- ☐ De titel is leuk.
- ☐ Het boek lijkt grappig.
- ☐ Het boek lijkt spannend.
- ☐ Ik vind het onderwerp leuk.
- ☐ Ik houd van dit soort boeken.
- ☐ Ik wil meer weten over dit onderwerp.
- ☐ Ik ken dit boek al een beetje.
- ☐ Een vriend of vriendin vindt dit boek ook leuk.
- ☐ Anders: .....

Kopieerblad 10 – Les 12: Eigenschappen

EIGENSCHAPPEN

aardig 	gezellig 	gemeen 	grappig 	vriendelijk
jaloers 	druk 	rustig 	saai 	kan goed luisteren
vrolijk 	netjes 	slordig 	behulpzaam 	sportief
creatief 	zenuwachtig 	stiekem 	eerlijk 	dapper

Kopieerblad 11 – Les 13: Duodictee 3

Leerling A

1 klauw

2 vrouw

3 melksaus

4 De goudvis zwemt in het rond.

Leerling B

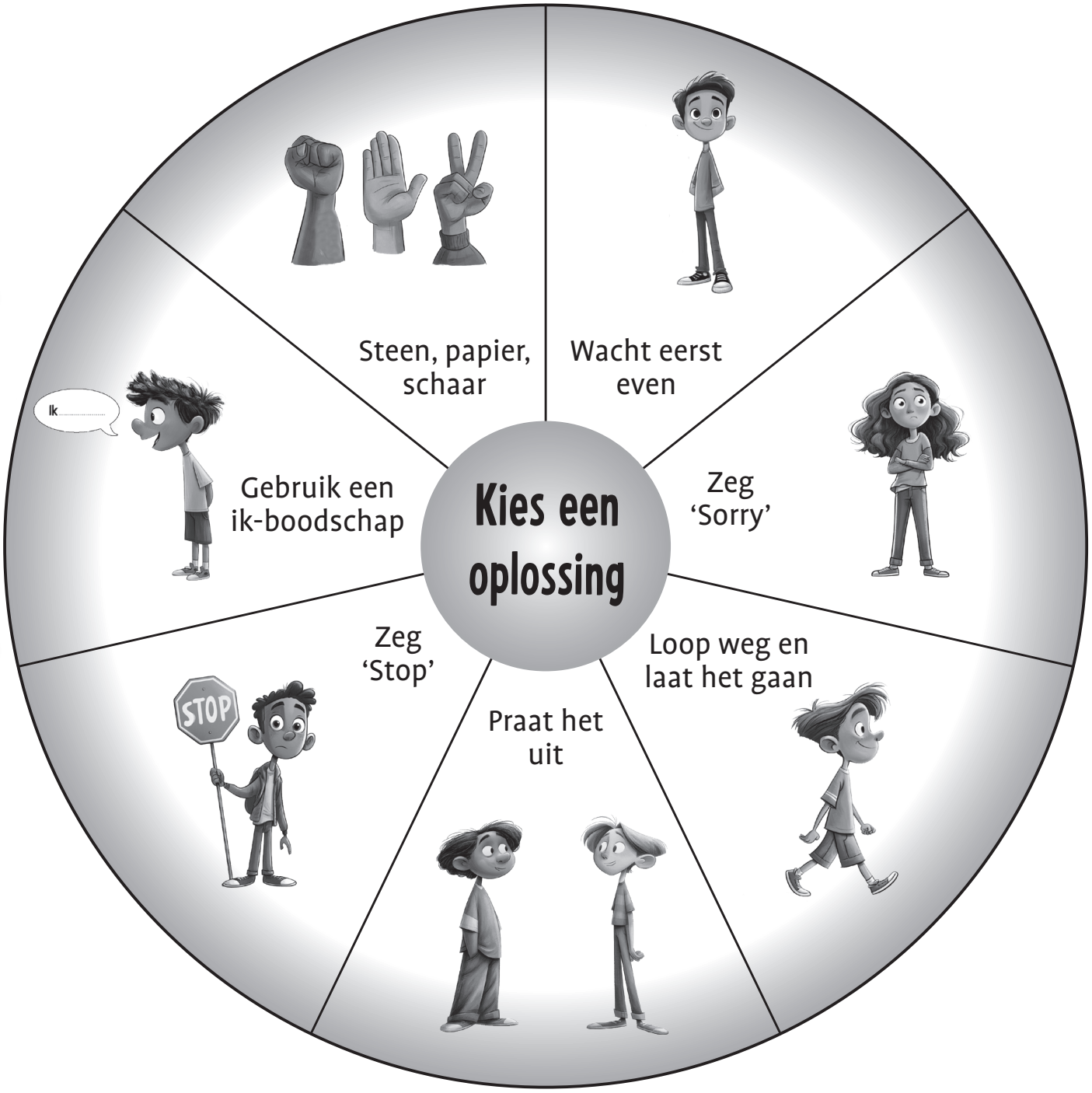
1 blauw

2 mouw

3 vleessaus

4 Ik maak een taalfout.

Ruzie, wat kan ik doen?

Kopieerblad 13 – Les 16: Signaleringstoets

1 **Lees de tekst over Sam.**

*Wat is **hetzelfde** bij jou en Sam?*
Onderstreep die zinnen.

Ik heet Sam.

Ik ben 8 jaar oud.

Ik woon in Aruba.

Ik houd van zwemmen.

Ik lees graag een boek.

Mijn lievelingskleur is groen.

Ik heb een broer.

Ik heb een zus.

Ik ben vriendelijk.

2 **Ra, ra, hoeveel is het?**

Schrijf met letters, niet met cijfers.

Ik ben ..... jaar oud.

Een week heeft ..... dagen.

Een spin heeft ..... poten.

Na elf komt .....

7 **9**

8

10

11

12

3 Kies opdracht 3a óf opdracht 3b.

3a. Schrijf iets over jezelf.
Maak zelf zes zinnen.

Hoe je eruitziet: .....

Mijn hobby: .....

Mijn vrienden: .....

Mijn leeftijd: .....

Mijn gezin: .....

Mijn eigenschap: .....

3b. Schrijf iets over jezelf.
Gebruik de voorbeeldzinnen hieronder en vul ze in.

Ik heb ..... ogen.

Ik hou van .....

Ik speel het liefst met .....

Ik ben ..... jaar.

Ik heb een ..... en een ..... (gezin)

Ik ben ..... (eigenschap)

Kopieerblad 14 – Les 20: Controletoets

1 Lees de tekst van Floor.

Waarin verschillen Floor en jij?
Onderstreep die zinnen.

Ik heet Floor.

Ik ben 10 jaar oud.

Ik woon in Aruba.

Ik hou van dansen.

Ik heb veel vrienden.

Mijn lievelingskleur is rood.

Ik heb een neef.

Ik heb geen zus.

Ik maak vaak ruzie.

2 Woorden met ...

Welke woorden beginnen met een 'f'? Schrijf er drie op.
Doe dit ook met woorden die beginnen met een 'z'.
Kun je ook woorden bedenken met op het einde 'cht'?

Woorden met een f	Woorden met een z	Woorden met op het einde 'cht'
f.....	z.....	.....cht
f.....	z.....	.....cht
f.....	z.....	.....cht

Vul de volgende zin in:
Kees heeft een nieuwe vriend. Hij heet Samir.

Samir is heel ..... want hij kan zware dingen tillen.

3 Kies opdracht 3a óf opdracht 3b.

3a. Schrijf iets over jezelf.

Maak zelf zes zinnen.

Hoe je eruitziet: .....

Mijn hobby: .....

Mijn vrienden: .....

Mijn leeftijd: .....

Mijn familie: .....

Mijn eigenschap: .....

3b. Schrijf iets over jezelf.

Gebruik de voorbeeldzinnen hieronder en vul ze aan.

Ik heb ..... haar.

Ik hou van .....

Ik speel het liefst me .....

Ik ben ..... jaar.

Ik heb ..... en een ..... (familie)

Ik ben ..... (eigenschap)

ANTWOORDEN WERKBOEK

Les 1:
- Opdracht 1: Eigen antwoord.
- Opdracht 2: Woordspin GROETEN van het bord.
- Opdracht 3: Eigen antwoorden.

Les 2:
- Opdracht 1: Eigen antwoorden.

Les 3:
- Opdracht 1: Eigen antwoorden.

Les 4:
- Opdracht 1: Eigen antwoorden.

Les 5:
- Opdracht 1: Eigen antwoorden (leerlingen mogen zelf iets verzinnen).
- Opdracht 2: Eigen antwoorden.

Les 6:
- Opdracht 1: Eigen antwoorden.
- Opdracht 2: Eigen antwoorden.

Les 7:
- Opdracht 1: Eigen antwoorden.
- Opdracht 2: Eigen antwoorden.

Les 8:
- Opdracht 1: Woordspin DE FAMILIE van het bord.
- Opdracht 2: Eigen antwoorden.
- Opdracht 3: Eigen antwoorden.

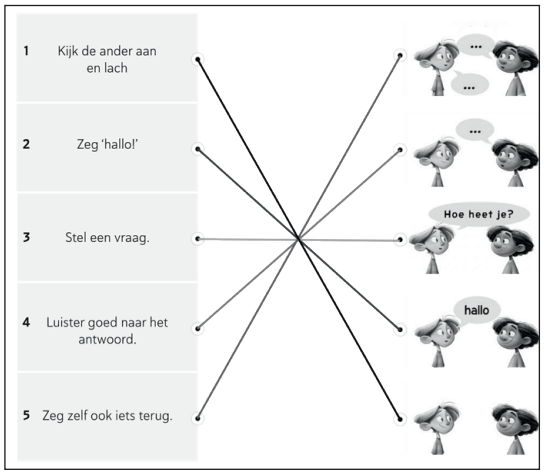
Les 9:
- Opdracht 1: Woordspin HET BEROEP van het bord.
- Opdracht 2: Eigen antwoorden.
- Opdracht 3: Eigen antwoorden.

Les 10:
- Opdracht 1: Eigen antwoorden.

Les 11:
- Opdracht 1: Eigen antwoorden.
- Opdracht 2: Eigen antwoorden.

Les 12:
- Opdracht 1: Woordspin DE EIGENSCHAP van het bord.
- Opdracht 2: Eigen antwoorden.

Les 13:
- Opdracht 1:

- Opdracht 2: Eigen antwoorden.

Les 14:
- Opdracht 1: Eigen antwoorden.

Les 15:
- Opdracht 1: Eigen antwoorden.

Les 17:
<u>Ondersteunende opdracht:</u>
- Saar, Kees, Saar, Kees, Saar

<u>Uitdagende opdracht:</u>
- Eigen antwoorden.

Les 18:
<u>Ondersteunende opdracht:</u>
- zweep, vlag, staart

<u>Uitdagende opdracht:</u>
- Eigen antwoorden.
- Opdracht 1: Eigen antwoorden.
- Opdracht 2: Mondelinge opdracht.

Les 19:
<u>Ondersteunende opdracht:</u>
- Dit is hetzelfde.
- Dit is een verschil.

<u>Uitdagende opdracht:</u>
- Eigen antwoorden.
- Opdracht 1: Eigen antwoorden.
- Opdracht 2: Eigen antwoorden.

ANTWOORDEN TOETSEN

Signaleringstoets:

1. Eigen antwoorden.
2. Ik ben zeven, acht, negen jaar oud.
   Een week heeft zeven dagen.
   Een spin heeft acht poten.
   Na elf komt twaalf.

3a. Eigen antwoorden.

3b. Eigen antwoorden.

Controletoets:

1. Eigen antwoorden.
2. Eigen antwoorden.
   Samir is heel sterk, want hij kan zware dingen tillen.

3a. Eigen antwoorden.

3b. Eigen antwoorden.

WOORDENLIJST

Les	Doelwoord	Papiamento	Engels	Spaans
1	groeten	cuminda	to greet	saludar
	jezelf voorstellen	introduci bo mes/cera conoci	to introduce yourself	presentarse
2	de leeftijd	e edad	age	la edad
	eruitzien	mustra	to look like	parecer
	de hobby	e hobby	hobby	el pasatiempo
3	hetzelfde	mescos	the same	lo mismo
	het verschil	e diferencia	the difference	la diferencia
4	het lievelingsdier	e bestia faborito	favorite animal	el animal favorito
	de lievelingskleur	e color faborito	favorite color	el color favorito
	het lievelingseten	e cuminda faborito	favorite food	la comida favorita
6	het gezin	e famia	the family	la familia
	de kinderen	e yiunan	the children	los hijos
	de ouders	e mayornan	the parents	los padres
	de zoon	e yiu homber	the son	el hijo
	de dochter	e yiu muhe	the daughter	la hija
7	het kleinkind	e nieto/nieta	the grandchild	el nieto/la nieta
	de kleindochter	e nieta	the granddaughter	la nieta
	de kleinzoon	e nieto	the grandson	el nieto
	de stamboom	e palo di famia, e stamboom	the family tree	el árbol genealógico
8	het familielid	e (miembro di) famia	family member	el familiar
	getrouwd	casa	married	casado
	de neef	e subrino	the nephew	el sobrino
	de nicht	e subrina	the niece	la sobrina
9	het beroep	e profesion	the profession, occupation	la profesión
	de verpleegkundige	e nurse	the nurse	la enfermera/el enfermero
	de timmerman	e carpinte	the carpenter	el carpintero
	de journalist	e periodista/e reportero	the journalist	el periodista/la periodista
	de dierenarts	e veterinario	the veterinarian	el veterinario/la veterinaria
11	de eigenschap	e caracteristica	trait, characteristic	la característica
	vriendelijk	amabel	friendly	amable
	vrolijk	contento	cheerful	alegre
	behulpzaam	servicial	helpful	servicial
	sportief	deportivo/sportief	sporty/athletic	deportivo / deportiva
	creatief	creativo	creative	creativo/creativa

Les	Doelwoord	Papiamento	Engels	Spaans
12	zenuwachtig	nervioso	nervous	nervioso
	stiekem	scondi	secretly	en secreto
	eerlijk	honesto	honest	honesto/honesta
	dapper	cu curashi	brave	valiente
13	vrienden maken	cera amistad	to make friends	hacer amigos
	meedoen	participa	to participate, to join in	participar
	buitensluiten	exclui	to exclude	excluir
	afpakken	kita/coy	to take away	quitar
14	oplossen	resolve/soluciona	to solve	resolver
	pesten	tenta/ter	to bully	intimidar

LEESBOEKENLIJST

Bij ieder thema horen 50 leesboeken. Deze 50 leesboeken hebben allemaal te maken met het thema 'Dit ben ik'. Als de leerlingen een boek gelezen hebben, mogen ze een van de dertig opdrachten uit het boekenportfolio kiezen en maken.

	Titel	Auteur	ISBN	Uitgever	Soort boek	Inhoud van het boek
1	Willewete – Wereldkinderen	Reina Ollivier & Eline van Lindenhuizen	9789044817881	Clavis Uitgeverij	Informatief prentenboek	Het boek gaat over kinderen uit verschillende landen en hun leven.
2	Willewete – Dit is mijn huis	Isabelle de Ridder & Hiky Helmantel	9789044836899	Clavis Uitgeverij	Informatief prentenboek	Het boek gaat over verschillende soorten huizen en hoe mensen wonen.
3	Willewete – Naar school	Jozua Douglas & Juf Maike	9789044830897	Clavis Uitgeverij	Informatief prentenboek	Het boek gaat over school, leren en samen spelen.
4	Willewete – Zo voel ik mij	Pierre Winters & Eline van Lindenhuizen	9789044831580	Clavis Uitgeverij	Informatief prentenboek	Het boek gaat over gevoelens en emoties herkennen.
5	Willewete – Zo zie ik eruit	Pierre Winters & Eline van Lindenhuizen	9789044811711	Clavis Uitgeverij	Informatief prentenboek	Het boek gaat over het lichaam en uiterlijke kenmerken.
6	Willewete – Mijn familie	Saar Breimer, Merel de Vink & Madeleine van der Raad	9789044852318	Clavis Uitgeverij	Informatief prentenboek	Het boek gaat over families en de verschillen tussen gezinnen.
7	Willewete – Spelen in de wereld	Reina Ollivier & Marjolein Hund	9789044826586	Clavis Uitgeverij	Informatief prentenboek	Het boek gaat over spelletjes en spelen wereldwijd.
8	Hoe word je vrienden met de maan?	Ghazaleh Bigdelou	9789044851052	Clavis Uitgeverij	Fantasieverhaal	Het boek gaat over fantasie, vriendschap en dromen.
9	Blitz!	Rian Visser & Lars Deltrap	9789025753474	Gottmer	Fantasieverhaal	Het boek gaat over een buitenaards vriendje dat spannende avonturen beleeft.
10	Blitz! Op bol Tien	Rian Visser & Lars Deltrap	9789025758226	Gottmer	Fantasieverhaal	Het boek gaat over Blitz die avonturen beleeft op een andere planeet.
11	Blitz! Troep in de ruimte	Rian Visser & Lars Deltrap	9789025762322	Gottmer	Fantasieverhaal	Het boek gaat over een ruimtemissie waarin afval en samenwerken centraal staan.
12	Spit de lama	Monique Berndes	9789020677324	Kluitman	Humoristisch verhaal	Het boek gaat over een grappige lama en zijn avonturen.
13	Heksje Lilly en het toverboek	Knister	9789020683011	Kluitman	Fantasieverhaal	Het boek gaat over een meisje dat leert toveren met een magisch boek.

	Titel	Auteur	ISBN	Uitgever	Soort boek	Inhoud van het boek
14	Heksje Lilly – Draakje in de klas	Knister	9789020683110	Kluitman	Fantasieverhaal	Het boek gaat over een draakje dat voor grappige situaties zorgt op school.
15	De Zoete Zusjes logeren bij Tante Taart	Hanneke de Zoete	9789043931922	Kosmos Uitgevers	Realistisch verhaal	Het boek gaat over twee zusjes die gaan logeren en avonturen beleven.
16	De Zoete Zusjes lossen het op	Hanneke de Zoete	9789043926546	Kosmos Uitgevers	Realistisch verhaal	Het boek gaat over twee zusjes die samen problemen oplossen.
17	Vos en Haas – De boom van Uil	Sylvia Vanden Heede & Thé Tjong-Khing	9789401480970	Lannoo	Humoristisch verhaal	Het boek gaat over dierenvrienden die samen avonturen beleven in het bos.
18	Vos en Haas – Een boom in een boom	Sylvia Vanden Heede & Thé Tjong-Khing	9789401492935	Lannoo	Humoristisch verhaal	Het boek gaat over een bijzonder avontuur rondom een boom.
19	Vos en Haas – Tot kijk, Vos en Haas	Sylvia Vanden Heede & Thé Tjong-Khing	9789401481922	Lannoo	Realistisch verhaal	Het boek gaat over afscheid nemen en vriendschap.
20	Agent en Boef	Tjibbe Veldkamp & Kees de Boer	9789020980547	Lannoo	Humoristisch verhaal	Het boek gaat over een slimme agent en een grappige boef.
21	Agent en Boef en het boefvangfeest	Tjibbe Veldkamp & Kees de Boer	9789401417587	Lannoo	Humoristisch verhaal	Het boek gaat over een feest waarbij boeven gevangen worden.
22	Kikker is Kikker	Max Velthuijs	9789025868413	Leopold	Dierenverhaal met herkenbare (realistische) thema's	Het boek gaat over jezelf zijn en vriendschap.
23	Kikker en de vreemdeling	Max Velthuijs	9789025870317	Leopold	Dierenverhaal met herkenbare (realistische) thema's	Het boek gaat over omgaan met iemand die anders is.
24	Kikker is verliefd	Max Velthuijs	9789025870119	Leopold	Dierenverhaal met herkenbare (realistische) thema's	Het boek gaat over verliefd zijn en gevoelens ontdekken.
25	Foeksia redt de natuur	Paul van Loon	9789025879464	Leopold	Fantasieverhaal	Het boek gaat over een heksje dat de natuur helpt beschermen.
26	Foeksia en het Heksenfeest	Paul van Loon	9789025865771	Leopold	Fantasieverhaal	Het boek gaat over een spannend feest vol magie en vriendschap.
27	Dolfje Weerwolfje	Paul van Loon	9789025864842	Leopold	Spannend verhaal	Het boek gaat over een jongen die ontdekt dat hij een weerwolf is.
28	Niet bijten, Dolfje!	Paul van Loon	9789025860097	Leopold	Spannend verhaal	Het boek gaat over Dolfje die leert omgaan met zijn weerwolfkant.

	Titel	Auteur	ISBN	Uitgever	Soort boek	Inhoud van het boek
29	Monsterhaai	Paul van Loon	9789025884642	Leopold	Spannend verhaal	Het boek gaat over een gevaarlijke haai en spannende gebeurtenissen.
30	Geronimo Stilton – Held van het veld!	Geronimo Stilton	9789085925170	Pelckmans	Humoristisch verhaal	Het boek gaat over sport, teamwork en avontuur.
31	Geronimo Stilton – Weet je nog een spelletje?	Geronimo Stilton	9789464291926	Pelckmans	Humoristisch verhaal	Het boek gaat over spelletjes en grappige avonturen.
32	Kijk en Lees – Joep in volle vaart	Michiel van de Vijver	9789082212754	Plan A Uitgevers	Realistisch verhaal	Het boek gaat over Joep die spannende avonturen beleeft.
33	Kijk en Lees – Joep op zijn best	Michiel van de Vijver	9789082977592	Plan A Uitgevers	Realistisch verhaal	Het boek gaat over Joep die zijn talenten ontdekt.
34	Kijk en Lees – Joep Vette pret	Michiel van de Vijver	9789083018676	Plan A Uitgevers	Humoristisch verhaal	Het boek gaat over plezier maken met vrienden.
35	Spekkie en Sproet Zelfleesboek	Vivian den Hollander	9789021678337	Ploegsma	Spannend verhaal	Het boek gaat over twee kinderen die mysteries oplossen.
36	De piraten van hiernaast	Reggie Naus	9789021679778	Ploegsma	Fantasieverhaal	Het boek gaat over een piratenfamilie die in een gewone straat komt wonen.
37	De Ninja's van de overkant	Reggie Naus	9789021670607	Ploegsma	Fantasieverhaal	Het boek gaat over ninja's en spannende buurt avonturen.
38	Benno's beste vriend	Jutta Nymphius & Volker Fredrich	9789021686349	Ploegsma	Realistisch verhaal	Het boek gaat over een bijzondere vriendschap tussen twee kinderen.
39	Swing – Pip danst door	Vivian den Hollander	9789000360666	Van Holkema & Warendorf	Realistisch verhaal	Het boek gaat over Pip die graag danst en doorzet.
40	Swing – Pip is een ster	Vivian den Hollander	9789000329816	Van Holkema & Warendorf	Realistisch verhaal	Het boek gaat over Pip die droomt van optreden en succes.
41	Opa's griezelige gasten	Vivian den Hollander	9789000354108	Van Holkema & Warendorf	Humoristisch verhaal	Het boek gaat over vreemde gasten en grappige situaties bij opa thuis.
42	Een vriendin voor Opa	Vivian den Hollander	9789000360703	Van Holkema & Warendorf	Realistisch verhaal	Het boek gaat over opa die een nieuwe vriendin krijgt.
43	Meiden schieten raak	Vivian den Hollander	9789000366477	Van Holkema & Warendorf	Realistisch verhaal	Het boek gaat over meiden die samen sporten en leren samenwerken.
44	De Effies willen winnen	Vivian den Hollander	9789000369461	Van Holkema & Warendorf	Realistisch verhaal	Het boek gaat over een voetbalteam dat graag wil winnen.

	Titel	Auteur	ISBN	Uitgever	Soort boek	Inhoud van het boek
45	Scoren met de Effies	Vivian den Hollander	9789000322954	Van Holkema & Warendorf	Realistisch verhaal	Het boek gaat over voetbal, teamwork en plezier maken.
46	Koen en Lot – De hut van groep 4	Marianne Busser & Ron Schröder	9789000348619	Van Holkema & Warendorf	Realistisch verhaal	Het boek gaat over kinderen die samen een hut bouwen.
47	Koen en Lot – Samen sterk	Marianne Busser & Ron Schröder	9789000388684	Van Holkema & Warendorf	Realistisch verhaal	Het boek gaat over samenwerken en elkaar helpen.
48	Koen en Lot – Een konijn voor Lot	Marianne Busser & Ron Schröder	9789000348596	Van Holkema & Warendorf	Realistisch verhaal	Het boek gaat over de zorg voor een huisdier.
49	Koen en Lot – Echte vrienden	Marianne Busser & Ron Schröder	9789000383597	Van Holkema & Warendorf	Realistisch verhaal	Het boek gaat over echte vriendschap en samen spelen.
50	Mijn grote AVI E3 boek over vrienden	Tamara Bos	9789048752218	Zwijsen	Verhalenbundel	Het boek gaat over vriendschap, samen spelen en elkaar helpen.